

HRVATSKI VOJNIK

EUR 2,10 / CAD 3,00 / AUD 3,30 / USA 2,00 / CHF 3,50 / SLO EUR 1,80 / SEK 17,00 / NOK 17,00 / DKK 15,50 / GBP 1,30

ISSN 1330 - 500X
PRINTED IN CROATIA
0 5111
9 1771847 203008

*Sretan Božić
i nova 2012.*

Božićna poruka
vojnog ordinarija

Potrebno
nam je
Isusovo svjetlo

OBILJEŽENA
20. GODIŠNJICA HVU-a
UČILIŠTE PREPOZNATO
I IZVAN HRVATSKIH
GRANICA

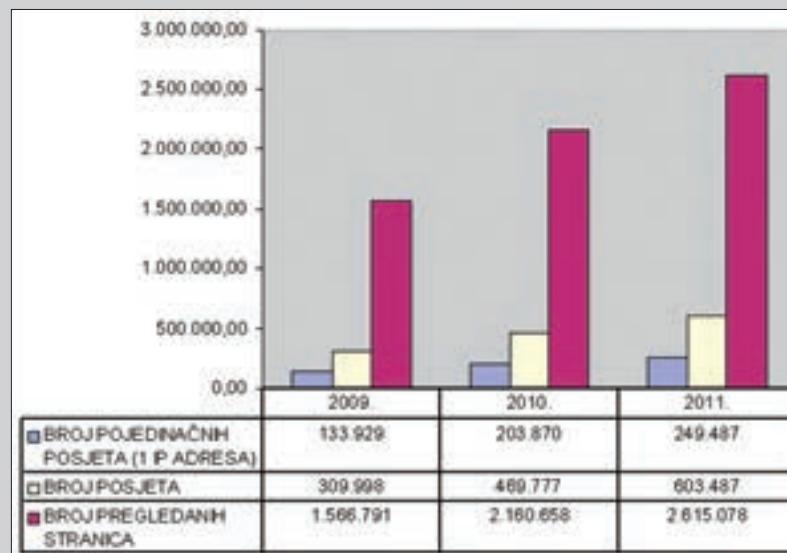

INTERNETSKA STRANICA MINISTARSTVA OBRANE MEĐU DESET NAJBOLJIH

Internetska stranica Ministarstva obrane u ovogodišnjem je natječaju "VIDI WEB TOP 100" odabrana među deset najboljih u kategoriji Vladine organizacije, državne institucije i javni servisi. To priznanje za 2011. godinu je tim veće ako uzmemu u obzir da je ponovljen uspjeh iz 2009. godine, kada je sama stranica u ovom formatu puštena u uporabu i kada je u spomenutom natječaju također bila među deset najboljih u toj kategoriji. No za ponavljanje uspjeha iz 2009. očito je za neovisni ocjenjivački žiri bilo odlučujuće bogatstvo sadržaja na internetskoj stranici Ministarstva obrane, preglednost, ažuriranost podataka te multimedijski sadržaji, kojih je svakim danom sve više. Inače, ni

jedno drugo ministarstvo nije uvršteno u deset najboljih internetskih stranica, a u spomenutoj kategoriji pobjedu je odnio Leksikografski zavod "Miroslav Krleža" svojom stranicom www.lzmk.hr.

Ovo priznanje, kao i povećanje broja posjetitelja, stalna su obveza Službe za odnose s javnošću i informiranje Ministarstva obrane da nastavi kreirati, unapređivati i objavljivati brojne sadržaje na internetskoj stranici Ministarstva obrane. Osim korisnih sadržaja za sve posjetitelje, ona je i pomoć u radu svim našim pripadnicima, jer sjedinjuje niz informacija na jednom mjestu koje se mogu potom rabiti u svakodnevnom radu, te tako ima praktičnu ulogu interne komunikacije, odnosno intraneta. Posebno

nas raduje podatak da svakim danom sve više korisnika pristupa stranicama **moph.hr** s mobilnih uređaja, a također broj zemalja iz kojih se pristupa na stranice iz godine u godinu je veći. Statistika pokazuje da se broj pojedi-

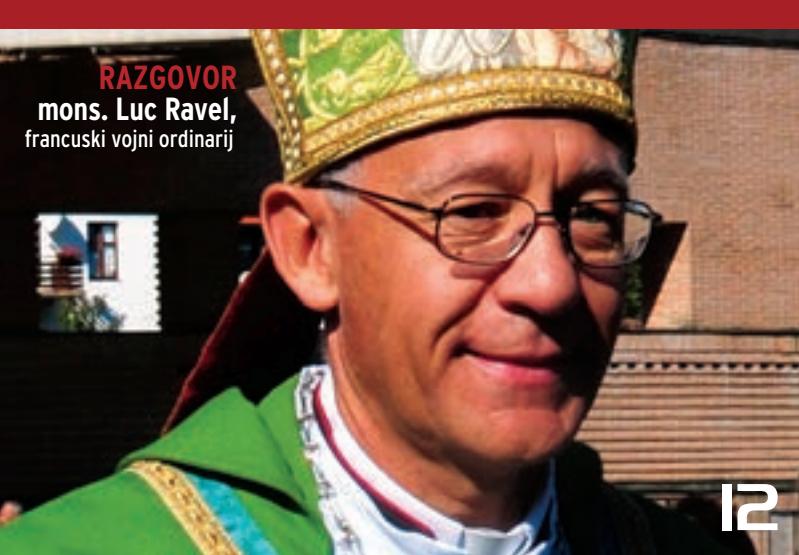
načnih posjeta (jedna IP) u 2011. (podaci zaključno s 19. 12. 2011.) u odnosu na 2009. (podaci od puštanja stranice 1. travnja) povećao na 86 %, broj posjeta u tom razdoblju za 94,7 %, a broj pregledanih stranica za 66,9 %. ■

8

Potrebno nam je Isusovo svjetlo

Molimo Isusa za mir u našim obiteljima, za radost među supružnicima, roditeljima i djecom, braćom i sestrama, za mir u našim odnosima, s različitima, onima blizu i onima daleko. U različitim dijelovima svijeta mir je ranjen, vlada nasilje i smrt nevinih. Ne zaboravimo da sada živimo u miru, ne zaboravimo žrtvu naših roditelja i svih onih koji su nam u naslijeđe ostavili blagostanje koje uživamo...

12

Vojnički život utro je put mom poslanju

Za vrijeme služenja vojne obveze upoznao sam ljudе koje prije nisam poznavao. To je bilo izvanredno iskustvo: otkrivanje čovjeka i samoga sebe da bih spoznao svoje fizičke i psihičke granice te granice i mogućnosti vojnika kojemu sam bio zapovjednik. Sva ta iskustva nisu mi dala zvanje, ali su postala temeljem moga duhovnog i kršćanskog života koji je vodio prema duhovnom zvanju

Naslovnicu snimio Josip KOPI

Do današnjih dana HVU se profilirao u kvalitetnu, organiziranu i cijenjenu instituciju, koja dugoročno osigurava profesionalan i kvalitetan kadar za potrebe OSRH-a, naglasio je general-pukovnik Drago Lovrić

UČILIŠTE PREPOZNATO I IZVAN HRVATSKIH GRANICA

4

MORH I OSRH

- 6 **NOVOSTI IZ MORH-a**
Božićni koncert Simfonijskog puhačkog orkestra OSRH-a
- 7 **NOVOSTI IZ OSRH-a**
Raščlamba protupožarne sezone 2011.
- 10 **NOVOSTI IZ NATO-a**
Završena misiju obuke u Iraku
- 14 **NOVOSTI IZ OSRH-a**
Učenici donijeli čestitke za pripadnike 18. HRVCON-a
- 15 **NOVOSTI IZ OSRH-a**
Završetak preduputne obuke
- 16 **SREDIŠTE ZA SIGURNOSNU SURADNJA**
Seminar o "udruživanju i razmjeni" obrambenih sposobnosti
- 17 **NOVOSTI IZ OSRH-a**
Polaznici Tečaja za visoke dočasnike OS Slovenije posjetili HVU

VOJNA
TEHNIKA

18 NOVOSTI IZ VOJNE TEHNIKE

22 VOJNA TEHNIKA

Štedljivi FED

26 VOJSKE SVIJETA

Američko zapovjedništvo za Afriku (AFRICOM)

MAGAZIN

30 PODLISTAK - GRAĐANSKI RATOVI 1945. - 2011.

Kina 1945. - 1949. (II. dio)

32 DOMOVINSKI RAT

Dokumentirani zapisi o neistinama protiv Hrvatske tijekom Domovinskog rata (X. dio)

35 IZ ZBIRKI VOJNOG MUZEJA

Puškostrojnica MG 42

Domagoj VLAHOVIĆ, snimio Tomislav BRANDT

UČILIŠTE PREPOZNATO I IZV

Do današnjih dana HVU se profilirao u kvalitetnu, organiziranu i cijenjenu instituciju, koja dugoročno osigurava profesionalan i kvalitetan kadar za potrebe OSRH-a, naglasio je general-pukovnik Drago Lovrić

U vojarni Hrvatskog vojnog učilišta "Petar Zrinski" 20. prosinca svečano je obilježena 20. godišnjica osnivanja i ustrojavanja HVU-a. Uz djelatnike Učilišta i polaznike škola, programu obilježavanja nazočili su i mnogi gosti, uključujući predsjednika RH i vrhovnog zapovjednika OSRH-a Ivu Josipovića, izaslanika ministra obrane državnog tajnika Željka Goršića,

uz djelatnike Učilišta i polaznike škola, programu obilježavanja nazočili su i mnogi gosti, uključujući predsjednika RH i vrhovnog zapovjednika OSRH-a Ivu Josipovića, izaslanika ministra obrane državnog tajnika Željka Goršića, načelnika GS OSRH-a general-pukovnika Dragu Lovrića

ća, načelnika GS OSRH-a general-pukovnika Dragu Lovrića, dužnosnike iz više ustrojbenih cjelina MORH-a i OSRH-a, umirovljene djelatnike HVU-a te predstavnike sveučilišne zajednice.

Središnji dio obilježavanja započeo je prikazivanjem prigodnog kratkog filma o Hrvatskom vojnom učilištu, nakon kojeg su uslijedila obraćanja dužnosnika. Uz čestitke Učilištu na obljetnici, predsjednik Josipović je održao predavanje pod nazivom "Vanjska i sigurnosna politika Republike Hrvatske". Tijekom dijela predavanja o vanjskoj politici, u kojem je dao naglasak na skorašnje punopravno članstvo RH u Europskoj uniji i regionalne odnose, Josipović je podsjetio da je OSRH također i dio hrvatske vanjske politike. Tu činjenicu je jasno uvidio tijekom posjeta Afganistanu, gdje su ga pohvale saveznika i partnera na račun naših vojnika učinile iznimno ponosnim. Govoreći o sigurnosnim izazovima, te ljudskim resursima kao komponenti sigurnosne politike, Predsjednik je naglasio da su pripadnici OSRH-a visoko motivirani, s razvijenom domoljubnom i profesionalnom etikom. Nakon predavanja Predsjednik je govorio i o vojnom obrazovnom sustavu i naglasio važnost povezivanja

General-pukovnik Lovrić prisjetio se vremena otprije dva desetljeća, kad su pokrenuti prvi tečajevi kojima je započet proces stvaranja hrvatskog vojnoobrazovnog sustava

se na HVU školju i strani polaznici, što je dokaz da je Učilište prepoznato i izvan hrvatskih granica. No znanje, kao dinamičan i živ organizam, ima ograničeni vijek trajanja, zato ga treba stalno osjećavati i dopunjavati, zaključio je državni tajnik.

General-pukovnik Lovrić prisjetio se vremena otprije dva desetljeća, kad su pokrenuti prvi tečajevi kojima je započet proces

ziranu i cijenjenu instituciju, koja dugoročno osigurava profesionalan i kvalitetan kadar za potrebe OSRH-a, naglasio je general.

Domačin, obnašatelj dužnosti ravnatelj HVU-a brigadni general Slaven Zdilar zaključio je da je HVU institucija poznata po svojim rezultatima. U 20 godina razne je oblike školovanja polazilo više od 30 000 ljudi. Govoreći o nadolazećem razdoblju, general

VAN HRVATSKIH GRANICA

s civilnim. Izaslanik ministra obrane Željko Goršić nazvao je HVU "rasadnikom vojnog znanja". Čovjek je najveća vrijednost OSRH-a, a HVU je osobito pridonio tome, istaknuo je. Osobito zadovoljstvo izaziva činjenica što

stvaranja hrvatskog vojnoobrazovnog sustava. Konačnu potvrdu kvalitetnog obrazovanja i u ratnom razdoblju dale su operacije oslobođenja okupiranih područja RH. Do današnjih dana HVU se profilirao u kvalitetnu, organi-

Zdilar je naglasio da će se suvremeni projekti školovanja ostvariti prije svega zahvaljujući stručnim i profesionalnim kadrovima HVU-a. Daljnji razvoj Učilišta je logičan, opravдан i neupitan. Bitnu ulogu u postizanju ciljeva imat će veća povezanost s civilnim sustavom školovanja, rekao je Zdilar.

Nakon glavnog dijela programa, gosti su razgledali prigodne izložbe postavljene u predvorju Časničkog doma i u dvorani za izložbe. Riječ je o izložbi fotografija HVU-a, izložbi novinskih članaka o Vukovaru "Vukovar u tiskanim medijima od 1991. do 1996.", izložbi hrvatskih odličja, izložbi vojnostrukovne literature te izložbi o sudjelovanju pripadnika OSRH-a u mirovnim misijama i operacijama.

U sklopu proslave u kapelici svetog Mihovila Arkandela služena je misa. ■

Nakon glavnog dijela programa, gosti su razgledali prigodne izložbe postavljene u predvorju Časničkog doma i u dvorani za izložbe

Snimio Tomislav BRANDT

Božićni koncert Simfonijskog puhačkog orkestra OSRH-a

Tradicionalni Božićni koncert Simfonijskog puhačkog orkestra OSRH-a održan je 20. prosinca u Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog. Orkestrom je ravnalo Miroslav Vukovojac Dugan, solisti su bili Mila Elegović, Hana Hege-dušić, Goran Navojec i Vedran Mlikota, a nastupio je i Zbor glazbene škole Vatroslava Lisinskog iz Bjelovara. Na programu su bile hrvatske i svjetske božićne pjesme. Koncert je bio humanitaran, a prikupljeni su se prilozi za pomoći oporavku teško oboljelog člana Orkestra OSRH-a, stožernog narednika Tvrta Čičića.

OJI

Solidarnost na djelu - humanitarne akcije MORH-a i OSRH-a

Ovih je dana Služba za odnose s javnošću i informiranje na razini MORH-a i OSRH-a pokrenula humanitarnu akciju prikupljanja novčanih sredstava za obitelj preminulog pilota Marijana Batarilovića da bi joj se olakšala nezavidna finansijska situacija. To je dosad sto pedeset i prva humanitarna akcija koja je od 1998. godine provedena u našem sustavu.

Djelatnici MORH-a i pripadnici OSRH svih ovih godina itekako su po-kazali da znaju prepoznati životne nedaće naših pripadnika. U akcijama je do danas prikupljeno više od tri i pol milijuna kuna. Vjerujemo da će i najnovija akcija pomoći obitelji bojnika Batarilovića, baš kao i sve dosad, još jednom biti primjer solidarnosti na djelu.

D. JONJIĆ

Održana promocija vojnoizdavačke djelatnosti HVU-a

U sklopu obilježavanja 20. godišnjice Hrvatskog vojnog učilišta "Petar Zrinski" 19. je prosinca u Časničkom domu vojarne "Petar Zrinski" održana promocija vojnoizdavačke djelatnosti HVU-a. Promociji su nazočili dje-latnici HVU-a i polaznici sadašnjih naraštaja raznih razina vojne izobrazbe, te više gostiju, uključujući zapovjednika HKoV-a general- bojnika Dragutina Repinca i predsjednika Matice hrvatske Irga Zidića.

Promocija je započela obraćanjem obna-šatelja dužnosti ravnatelja HVU-a brigadnog generala Slavena Zdilara, koji je naglasio da je Učilište uvidjelo važnost pisanja i izдавanja vojne povijesne i stručne literature. Mi trebamo

pisati o onome što smo sami prošli, primjer je povjesnica o HVU-u u Domovinskom ratu, rekao je Zdilar. Iako vojno izdavaštvo HVU-a nije toliko prepoznato u civilnom sektoru, ovakve promocije bi trebale pomoći da se ta situacija promijeni, istaknuo je general. Na promociji su posebno istaknuta četiri izdanja. Povjesnicu "Hrvatsko vojno učilište u Domovinskom ratu" predstavili su ravnatelj Hrvatskog memorijalno-dokumentacijskog centra Domovinskog rata dr. sc. Ante Nazor kao jedan od autora, te general-pukovnik u mirovini Franjo Feldi kao recenzent. Knjigu iz područja vojne kinezilogije "Upute za vježbanje na sprava-ma" predstavili su bojnici Joso Šarlja (jedan

od autora) i Branimir Hamer (recenzent). Kao posljednji predstavljen je komplet od četiri knji-ge o prometu autora bojnika Luke Kovača. Uz autora, knjige su predstavili recenzenti brigadiri Milan Maleš i Vlado Kovačević te pukovnik u mirovini Robert Spudić.

D. VLAHOVIĆ

Međunarodni turnir u stolnoj strateškoj igri "Agram Arena Zima 2011"

Snimio Tomislav BRANDT

Udruga minijaturista, maketara i igrača stolnih strateških igara "Agram" 17. i 18. prosinca je u Galeriji "Zvonimir" organizirala natjecanje u igranju stolne strateške igre Warhammer Fantasy, pod nazivom "Agram Arena Zima 2011". Na turniru je sudjelovalo više od 60 natjecatelja iz Hrvatske, Slovenije i Srbije, a zanimljivo je da ih je iz Splita bilo čak dvadeset! Pravila igre su preuzeta od engleske tvrtke GAMES-WORKSHOP koja ovu vrstu igre već 25 godina objavljuje i unapređuje te plasira diljem svijeta. Ovakva vrsta natjecanja organizira se još od 2004. u Zagrebu, već po treći put u MORH-ovo Galeriji "Zvonimir", a u sklopu programa prevencije neprihvatljiva ponašanja djece i mladeži i pod pokroviteljstvom Grada Zagreba. Inače, Udruga "Agram" osnovana je 2003. godine kao neprofitna udruga mlađih ljudi, uglavnom srednjoškolaca i studenata, koji se bave izradom ambijentalnih maketa, bojenjem i obradom minijatura, igranjem stolnih strateških igara te raznim drugim aktivno-stima s područja tehničke kulture, povijesti i znanstvene fantastike.

S. MIOČIĆ

Raščlamba protupožarne sezone 2011.

U Glavnom stožeru OSRH-a 14. prosinca održana je raščlamba protupožarne sezone 2011. Bilo je riječi o angažmanu i aktivnostima Protupožarnih namjenski organiziranih snaga OSRH, a na raščlambi su bili zamjenik načelnika GS OSRH-a za operacije kontraadmiral Zdenko Simičić, zapovjednik PP

Snimio Josip Kopr

NOS OSRH-a general-bojnik Mate Obradović, zapovjednik HRZ-a i PZO-a brigadni general Dražen Ščuri, zapovjednik Zapovjedno-operativnog središta brigadni general Vlado Šindler te načelnici uprava u Glavnom stožeru.

Angažman i aktivnosti pripadnika OSRH-a u PP sezoni 2011. prezenti- rao je zapovjednik PP NOS-a general Obradović istaknuvši je ovogodišnja PP sezona bila najzahtjevnija do sada u broju požara i intervencija, kao i najintenzivnijeg angažmana pripadnika OSRH-a. Tako su snage PP NOS-a na požarištima bile angažirane 297 puta (u 2010. godini bile su angažirane 90 puta), pri čemu su zračne snage ostvarile 1.964 sata naleta, te je izbače- no više od 52 000 tona vode (u 2010. godini zračne snage ostvarile su 1299 sata naleta, pri čemu je izbačeno 23 997 tona vode). "Specifičnost anga- žmana zračnih snaga u gašenju požara bila je i u tome što su se, u razdoblju izbijanja požara gotovo istodobno na različitim lokacijama, zračne snage koordinacijom pilota i Zapovjedništva protupožarnih namjenski organiziranih snaga te Vatrogasnog operativnog središta u Divuljama, često odmah preusmjeravale s jednog požara na drugi", istaknuo je general Obradović. Istaknuo je i doprinos ostalih sastavnica PP NOS-a u protupožarnim aktivno- stima ocijenivši da su sve zadaće u PP sezoni 2011. odrđene pravodobno i djelotvorno. Za aktivnosti protupožarne zaštite u ovoj godini MORH je utrošio oko 73,5 milijuna kuna.

U Oružanim snagama RH za provedbu zadaća MORH-a i OSRH-a iz Programa aktivnosti Vlade u provedbi posebnih mjera zaštite od požara važnih za Republiku Hrvatsku u 2011. godini ustrojene su PP NOS OSRH-a sastavljene od dijelova Hrvatske kopnene vojske, Hrvatskog ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane, Hrvatske ratne mornarice i Bojne za specijalna djelovanja. Za ovogodišnju PP sezonom, koja je počela 1. svibnja i trajala do 31. listopada, bilo je angažirano ukupno 16 zrakoplova (6 zrakoplova CL-415, 6 zrakoplova tipa AT-802 A/F, te 4 helikoptera Mi-8 MTV-2).

Pripadnici OSRH-a predali na uporabu vodotoranj u Afganistanu

Na području Regionalnog zapovjedništva Sjever u Afganistanu, pripadnici 18. HRVCON-a u misiji ISAF predali su 12. prosinca na uporabu novoizgrađeni vodotoranj stanovnicima sela Faizabad. Projekt je osmišljen u koordinaciji časnika za civilno-vojne odnose iz 17. i 18. HRVCON-a i pripadnika HRV pješačke satnije (INFANTRY COMPANY) na terenu, a u suradnji s ISAF Regionalnim zapovjedništvom Sjever i lokalnim vlastima.

Selo Faizabad se nalazi u području odgovornosti HRV pješačke satnije i smješteno je na 30-ak minuta vožnje od kampa "Marmal" u blizini Mazar e-Sharifa. U selu je nastanjeno oko 700 stanovnika. Izgradnjom vodotornja, koji je nužan da bi se selo moglo opskrbljivati kvalitetnom pitkom vodom, uvelike se poboljšavaju životni uvjeti stanovnika sela, ali i pridonosi izgradnji dobrih odnosa između stanovnika i snaga ISAF-a, osobito pripadnika HRVCON-a.

OJI

Molimo Isusa za mir u našim obiteljima, za radost među supružnicima, roditeljima i djecom, braćom i sestrama, za mir u našim odnosima, s različitima, onima blizu i onima daleko. U različitim dijelovima svijeta mir je ranjen, vlada nasilje i smrt nevinih. Ne zaboravimo da sada živimo u miru, ne zaboravimo žrtvu naših roditelja i svih onih koji su nam u naslijede ostavili blagostanje koje uživamo...

POTREBNO NAM JE

Pozdravljam vas pozdравом: Isus Krist – Istinsko Svjetlo neka bude s vama!

Ovu božićnu poslanicu pišem vama, dragi svećenici, pomoćnici i djelatnici, koji ste u poslanju i službi Vojne biskupije, vama, poštovani časnici i dočasnici Oružanih i Redarstvenih snaga Republike Hrvatske, svima vama, dragi vjernici koji ste mi povjereni u duhovnoj i pastoralnoj skrbi. Neka vas, živu Crkvu, koja djeluje u vojnim i redarstvenim kapelijama naše biskupije obasja Kristovo svjetlo, riječi su kojima vojni ordinarij Juraj Jezerinac začinje svoju ovogodišnju poruku.

U poruci biskup ističe da nam je potrebno mnogo hrabrosti da bismo čuli plač Djeteta i nastavili se nadati i ljubiti usred strašne ekonomске krize, zabrinjavajuće pomrčine vrijednosti, zastrašujućeg nedostatka perspektive.

No današnji čovjek često ne vidi Boga, ne može ga vidjeti i tako ostaje u mraku vlastita neznanja o samome sebi. Početak traganja za Bogom sastoji se u činjenici da, kao što je nekada izraelski narod hodio u tmini, tako i mi živimo u teškim vremenima tuge i izdaje, samoće i egoizma, nasilja i mržnje, straha pred budućnošću. Ove tmine uznemiruju ljudske savjesti i pomračuju horizont slobode. Potrebno nam je svjetlo koje će dati nadu u sretniji život tolikim prevarenim i razočaranim muškarcima i ženama, neispunjениm obećanjima, ugaslim idealima, poruču-

je biskup, jer traženje Boga se ne drži nekom intelektualnom aktivnošću koja je rezervirana samo za povlaštene, već potrebom koju svi osjećamo jer svima nam je potreban Bog, malima i velikima, bogatima i siromašnima, zdravima i bolesnima, svećenicima i laicima. Ipak, nije svaka potraga istinska. Postoji ona koju zanima samo zdravlje, radi postizanja vlastitog blagostanja, zbog osobnih pobuda. Biskup podsjeća da Mesiju traži kralj Herod, traže ga mudraci, traže ga i pastiri. Mudraci ga nalaze i klanjavaju mu se, pastiri ga nalaze i dive mu se, Herod ga ne pronalazi i zavidi mu. Doista, ističe biskup, Bogu su potrebni ljudi da bi se objavio, da bi ih upoznao sa svojim planom spasenja, ali iznad svega je istinito da svi ljudi, uključujući i znanstvenike, trebaju Boga. Neodrživa je teza da znanosti ne treba Bog. I znanstvenici traže Boga, a Crkva

blagoslivlja sve napore znanosti u službi poboljšanja života. Potrebno je tražiti Isusa da bismo u njemu prepoznali pravo lice Božje, a Njega pastiri i mudraci ne nalaže snagom svoga traženja, već uz pomoć s visina. U njihovu traženju prati ih

zvijezda, ili tajanstveni vodič, koji dolazi iz visina. To znači da Isusa nalazimo (s) vjerom i u vjeri, ističe biskup Jezerinac.

Božić se u našem narodu ustadio kad dan lijepih želja, obiteljskog okupljanja, pokušaja pomirbi, vježbanje društvenih vještina. Božićna rasvjeta koja uljepšava naš grad i naše ulice nas veseli, ali donosi i nostaliju jer hrani pohlepu bogatih i razočarenje i frustraciju siromašnih. Za mnoge je sreća postala društvenom ob-

osoba koju treba sažaljevati. Nakon svega, božićni dani postaju tjeskobniji od drugih zbog užurbane kupovine darova i potrebe da se osjećamo dobri, a da to uistinu nismo. Stoga biskup upozorava, da kada slavimo Božić, Isusovo rođenje, uvijek smo u opasnosti zaboraviti i iz vida izgubiti ono bitno. Sitnice nas odvlače od bitnoga, osobito kada je bitno očima nevidljivo. Narodna kultura i božićni običaji mogu nas, svjesno ili

i dalje utjelovljivati Isusa u svjedočenju vrijednosti vjere i evanđelja, moramo rađati Isusa u srcima i savjestima osoba. Zbog toga u našim domovima moramo sačuvati Isusa u djelima ljubavi, ugostiti ga kada je bez kuće, nahraniti ga kada je gladan, posjetiti ga kada je bolestan, utješiti ga kada je žalostan. Svatko zna koje djelo milosrđa može učiniti, a osobito zna da je veća radost u davanju nego primanja. Prije dvije tisuće godina da-

ISUSOV SVJETLO

vezom, a prestala je biti potrebom duše. Treba biti sretan, inače nismo u modi. Treba se smiješiti i onda kada nam srce plače. Sreća je postala poput kreditne kartice u zapadnim zemljama, u koji-
ma je onaj koji je nema,
asocijalna

nesvesno, navesti da zaboravimo bitno te tako ostavimo po strani istinsko značenje Utjelovljenja Sina Božjega. Božji dolazak, pak, ne može imati drugoga cilja nego da nas nauči vidjeti, promatrati, gledati i ljubiti događaje, svijet i sve što nas okružuje, Božjim očima. Potrebno nam je Isusovo svjetlo, svjetlo koje dolazi

s visina, iznad sunca koje poznaje zalaz, ističe biskup te poziva na molitvu Isusa za svjetlo koje će nam pomoći vidjeti dobro тамо gdje drugi vide зло, видjetи небо gdje drugi vide земљу, милост gdje drugi vide гrijeh, живот gdje drugi vide смрт. Molimo da reflektori mode i novca ne budu jači od svjetla vjere, da nestane mraka i da živimo u svjetlu milosti, da svjetlo Božića rasvijeti tolike noći našega života.

Ne dajmo se u ovim vremenima obeshrabriti. Moramo

rovan nam je Spasitelj. Naša je radost i dužnost darivati drugima spasenje koje smo primili, poručuje biskup te ističe da nam je potreban Isusov mir. Isusov mir nije mir političara i ekonomista. Istinski mir povezuje Božje srce s ljudskim srcima. Molimo Isusa za taj mir u našim obiteljima, za radost među supružnicima, roditeljima i djecom, braćom i sestrama, za mir u našim odnosima, s različitim, onima blizu i onima daleko. U različitim dijelovima svijeta mir je ranjen, vlada nasilje i smrt nevinih. Ne zaboravimo da sada živimo u miru, ne zaboravimo žrtvu naših roditelja i svih onih koji su nam u naslijeđe ostavili blagostanje koje uživamo. I na kraju, moramo moliti Isusa i za mir savjeti onih koji žive u neprestanim svađama, za one koji pate u bolnicama i nemaju nade, za one koji trpe u zatvorima i plaču za izgubljenom slobodom, za one koji trpe zbog nezaposlenosti i gubitka identiteta.

Neka vam Bog, koji je postao čovjek i kojemu se klanjamo u betlehemskoj štalici, donese onu nebesku radost koja se ne može pronaći na zemlji, unutarnju radost koja dolazi s visina i koja može pobijediti teške boli i velike podijeljenosti. Božićna poruka mira neka vam donese milost gledanja preko tih udaljenosti, da vidite i dobru stranu ljudskoga srca, otkrijete dužnost bratstva i ljepotu praštanja, u zajedništvu izgradnje dobra Crkve i Domovine, stoji na kraju božićne poruke vojnog ordinarija Jurja Jezerinca. ■

Lana KUNIĆ, foto NATO

Završena misiju obuke u Iraku

Pošto je početkom prošloga tjedna glavni tajnik NATO-a Anders Fogh Rasmussen najavio da će 31. prosinca završiti misija vojne izobrazbe u Iraku, NATO je u subotu i zaključio svoju sedam godinu dugu misiju obuke u toj zemlji i to povlačenjem američkih vojnika iz Iraka. Naime, kako nije bilo moguće postići sporazum o proširenju uspješna programa, unatoč stalnim pregovorima NATO-a i iračkih vlasti, Savez je odlučio povući se i završiti misiju. Pravi razlog je tome što Savez i irački dužnosnici nisu našli zajednički jezik oko pravnog okvira za pripadnike NATO-ovih snaga u Iraku.

"Poštujemo odluku suverenog Iraka i pozdravljamo činjenicu da je Irak u potpunosti odgovoran za svoj put", rekao je zapovjednik NATO-ove misije obuke general-pukovnik Robert Caslen na svečanosti u povodu završetka misije. Inače, američke su snage potkraj prošloga tjedna predale iračkim dužnosnicima svoju posljednju vojnu bazu i to nakon ceremonije u povodu tavršetka gotovo devet godina ratovanja u Iraku. Podsjetimo, NATO je svoju misiju obuke u Iraku počeo 2004. godine, no ta je misija bila manjih razmjera od one u Afganistanu. Prema riječima glavnog tajnika Saveza,

misija koja je započela 2004. na zahtjev iračkih vlasti, bila je uspješna. "Naši podučavatelji mogu biti iznimno ponosni na sve što su ostvarili u sedam prošlih godina", poručio je Rasmussen. Inače, Savez je pružio stručnu pomoć iračkim snagama sigurnosti u područjima kao što su logistika i održavanje reda, a oko 100 pripadnika NATO-a obučavalo je više od 5000 iračkih vojnika i 10 000 policajaca.

Australija će ubrzati povlačenje iz Afganistana

Zbog napretka koji je ostvaren u formiraju lokalnih snaga sigurnosti, Australija će ubrzati povlačenje iz Afganistana. Kako prenose svjetske agencije, Ministarstvo obrane te zemlje predviđa odlazak prije kraja sljedeće godine 750 vojnika od 900 raspoređenih u pokrajini Uruzgan, to jest polovice od 1500 australskih vojnika trenutačno angažiranih u Afganistanu. Iako je Australija do sada najavljuvala da će poštivati rokove, gdje je za potpuno povlačenje iz Afganistana NATO zacrtao 2014., australiska premijerka dala je naslutiti da je moguće i ranije povlačenje iz nekih pokrajina.

Uništeno sedam kamiona

Kamioni opskrbe gorivom za NATO u Afganistanu, točnije njih sedam, uništeno je na jugozapadu Pakistana, gdje su ti konvoji bili u blokadi, a prilikom napada ubijen je jedan vozač.

Inače, prije više od dva tjedna Islambad je zatvorio svoju granicu s Afganistanom za konvoje NATO-a. Za napad i smrt vozača još nitko nije preuzeo odgovornost. Kamioni koji pripadaju privatnim prijevozničkim

pakistanskim tvrtkama što ih je anagažirao NATO, redovno su na meti napada između luke Karačija gdje ih pune i afgananske granice, a gotovo polovica opskrbe i opreme za postrojbe NATO-a na afganistanskom teritoriju prelazi upravo preko Pakistana. Dodatne probleme s opskrbom mogla bi izazvati i najava pakistanskog premijera Jusufa Reza Gilania, koji je rekao da bi blokada mogla trajati nekoliko tijedana.

Volonteri pomažu afganistanskim obiteljima

Siromaštvo je jedan od najvećih problema Afganistana, a prema procjenama vlade te zemlje oko 42 posto tamošnjeg stanovništva živi na rubu siromaštva, preživljavajući s ograničenim resursima. S obzirom na to da su zime u Afganistanu posebno oštре, za pomoć afganistanskim obiteljima organizirana je operacija u sklopu koje se pomaže afganistanskim izbjeglicama u kampovima. U operaciji sudjeluje vojno i civilno osoblje. Da bi se osigurao ogrev za sve kojima je potreban, tim koji sudjeluje u operaciji osmislio je mješavinu koju sami proizvo-

de od recikliranog papira, kartona, i piljevine, što je ekološki prihvatljivija varijanta od paljenja starih guma, koje su dosad služile za grijanje.

Poslijediplomci s Fakulteta političkih znanosti u posjetu NATO-u

Studenti poslijediplomskog specijalističkog studija Vanjska politika i diplomacija s Fakulteta političkih znanosti u Zagrebu 15. i 16. prosinca bili su u posjetu Bruxellesu, gdje su, među ostalim, posjetili sjedište NATO-a. Posjet studentske skupine organizirao je Odjel za javnu diplomaciju NATO-a uz potporu Atlantskog vijeća Hrvatske. Hrvatski studenti imali su priliku

razgovarati s hrvatskim veleposlanikom pri NATO-u Igorom Pokazom, koji je održao predavanje o trenutačnoj situaciji u Savezu te o hrvatskom članstvu, dok je Kolinda Grabar Kitarović, pomoćnica glavnog tajnika sa studentima razgovarala o pripremama za samit NATO-a u Chicagu kao i o tekućim problemima s kojima se euroatlantska organizacija danas suočava. Na samom početku posjeta šefica Odjela za novčenje Celine Shakouri-dias studente je upoznala s mogućnostima zapošljavanja u NATO-u te objasnila koje su vještine potrebne da bi se osoba zaposnila u ovoj velikoj organizaciji. O NATO-ovoj operaciji u Afganistanu, njezinu stanju i rokovima dovršenja govorio je Rob Ayasse iz Odjela za operacije.

Znate li ...

da se očekuje da će više od 2400 pripadnika različitih medija nazočiti i izvještavati s NATO-ova samita u Chicagu od 20. do 21. ožujka 2012.

Za vrijeme služenja vojne obveze upoznao sam ljudе koje prije nisam poznavao. To je bilo izvanredno iskustvo: otkrivanje čovjeka i samoga sebe da bih spoznao svoje fizičke

i psihičke granice te granice i mogućnosti vojnika kojemу sam bio zapovjednik. Sva ta iskustva nisu mi dala zvanje, ali su postala temeljem moga duhovnog i kršćanskog života koji je vodio prema duhovnom zvanju

Vojnički život utro je put mom poslanju

mons. Luc Ravel,
francuski vojni ordinarij

Prigodom ovogodišnjeg 18. hodočašća hravatskih vojnika i redarstvenika u Nacionalno-marijansko svetište u Mariji Bistrici, u koncelebriranom liturgijskom slavlju s hrvatskim vojnim biskupom mons. Jurajem Jezerincem sudjelovalo je i francuski vojni ordinarij mons. Luc Ravel. Vrlo zanimljiv životopis monsinjora Ravela, njegovo dugogodišnje iskustvo te prijateljstvo i naklonost hrvatskim Oružanim snagama koje je pokazao i nedavnom nazočnošću u Mariji Bistrici potaknuli su nas na razgovor u kojem otvoreno govorili o svojoj vojničkoj karijeri i okretanju duhovnom zvanju.

U vašoj biografiji ljudi su uglavnom iznenađeni informacijom da ste bili vojnik francuske vojske. Koliko ste dugo bili vojnik i imate li kakva iskustva iz vojnih misija?

Tada obvezni vojni rok odslužio sam od 1977. do 1978. godine. Zatim sam polazio vojnu školu i ostao u vojsci kao padobranac i voditelj odjela. Vojnički život utro je put mome poslanju u francuskoj vojski.

Je li vas nešto u vojničkoj karijeri posebno usmjerilo prema svećeništvu?

Za vrijeme služenja vojne obveze upoznao sam ljudе koje prije nisam poznavao. Prije sam mislio da sam otvoren za sve, no ondje sam

U ovakvom svijetu moram voditi stado koje mi je povjerenio. Kao vojni biskup imam ulogu i obvezu biti savjetnik državnim vlastima, ne u strategiji, nego u području etike da bi razumjeli svjetovno te respektirali vjersko.

otkrio ljudе koji nisu imali istu kulturu kao ja, mnogi od njih nisu znali čitati ni pisati. Pokušao sam razumjeti te različite uvjete ljudskog odrastanja i školovanja. To je bilo izvanredno iskustvo: otkrivanje čovjeka i samoga sebe da bih spoznao svoje fizičke i psihičke granice te granice i mogućnosti vojnika koji je bio pokraj mene i kojemу sam bio zapovjednik. Za vrijeme toga služenja osobno sam susreo Boga. To nazivam svojim osobnim obraćenjem, obraćenjem odraslog čovjeka. Sva ta iskustva nisu mi dala zvanje, ali su postala temeljem moga duhovnog i kršćanskog života koji je vodio prema duhovnom zvanju.

Je li za francuske prilike čudno kada se vojnik odluči za svećeništvo? Koliko danas u francuskoj vojnoj biskupiji imate svećenika koji su primili poziv dok su služili u vojsci?

Nije izvanredni slučaj da jedan vojnik želi postati svećenik u Francuskoj, kao ni u drugim zemljama. Prije nekoliko tjedana razgovarao sam s američkim vojnim biskupom koji mi je rekao da 12 posto svećenika dolazi iz vojnih redova i raspoređeni su po svim biskupijama. U Francuskoj ima mnogo redovničkih i svećeničkih zvanja koja dolaze iz vojnih redova. U našoj vojnoj biskupiji imamo više svećeničkih i đakonskih zvanja koji dolaze iz vojske. Od dva zadnja kandidata koja su došla u bogosloviju jedan je pilot helikoptera, a drugi iz žandermerije. Imamo osam bogoslova od kojih je pet došlo iz vojnih redova. Ima logike u tome, jer kad si vojnik, već se tada pripremaš za misiju i cijeli život ulazeš u tu misiju. Izabireš ono što voliš i to radiš s Ljubavlju. Negdje u mentalnom sklopu te misije dodiruju se svećenički poziv i vojna služba.

Kako vidite sebe kao biskupa u modernom svijetu i u Crkvi, poglavito kao vojnog biskupa?

Moja biskupska služba mi je dana od samog Isusa Krista. U modernom i poslijemodernom svijetu biskup mora posvjedočiti ljubav i očuvati tu ljubav. Ljubav koja se daje u sakramantu euharistije, ljubav koja se živi međuljudskim odnosima, ljubav koja je nerazdvojiva od Božje riječi. Sv. Augustin, kada govori o biskupskoj službi, upotrebljava sliku vinograda. Govori: ja sam u vinogradu koji nadgledam, pazim, štitim i nad njim bdijem. Često moram biti na terenu i imati viziju Božjeg naroda koji mi je povjeren i pritjelovljen u svijet koji je zahtjevan jer u sebi nosi jedan novi oblik totalitarizma koji papa Benedikt XVI. naziva relativizmom. Danas je sve postalo relativno: istina, život... U ovakovom svijetu moram voditi stado koje mi je povjeren. Kao vojni biskup imam ulogu i obvezu biti savjetnik državnim vlastima, ne u strategiji, nego u području etike da bi razumjeli svjetovno te respektirali vjersko.

Kako gledate na biskupstvo u vojski za razliku od dijecezanskog biskupstva?

Vojni biskup ima svećenike, a nema župnike u župama. Koja je razlika župničke službe u jednoj župi i dušobrižničke službe vojnog kapelana? Župnička služba u župi je izvan društva, iako je svećenik povezan sa svojim vjernicima. Dušobrižnička služba vojnog kapelana je služba u jednoj instituciji sa svim bogatstvom i granicama te institucije.

Hrvatsku prisutnost u Lourdesu vidim kao Božji znak koji upućuje na važnost Lurdesa i utjecaj koji ima na druge zemlje koje su se nedavno oslobostile totalitarnih režima. Hrvatska je za nas znak da Duh Božji djeluje i ostaje živ unatoč totalitarnom režimu.

U ovoj službi ima mnogo administracije i moramo poštivati disciplinu koja je prisutna u toj instituciji. To je jedna posebnost, ali imamo prednost gdje nas se prepoznaje i priznaje kao svećenike. Svatko zna naše mjesto i cijeni ga. U francuskom društvu mnogi više ne znaju mjesto i ulogu svećenika ni biskupa.

Prepoznaje li suvremeno francusko društvo mjesto i ulogu vojne biskupije u društvu?

Vojska poznaje i priznaje prisutnost vojnog biskupa. Imamo tradiciju staru nekoliko stoljeća. Godine 1905., kada je došlo do odvajanja Crkve i države, ni tada nije bila ugrožena dušobrižnička služba u vojski, te je bila uvažena i prepoznata kao nešto vrijedno i dobro. U francuskom društvu sve više raste tendencija težeg položaja i razumijevanja uloge vojnog kapelana. Društvo koje je sekularizirano sve teže razumije Crkvu i ulogu svećenika u vojski. Jedan laik teško razumije položaj svećenika u vojski, a još teže razumije da je taj svećenik plaćen za svoj posao državnim novcem. Oni su često šokirani tom činjenicom!

U Hrvatskoj je još uvijek prilično nespojivo da Crkva i crkve imaju svoju aktivnu ulogu u društvu. Može li se to možda usporediti s fenomenom sekularizma kod vas, koji marginalizira djelovanje i važnost Crkve u javnom sektoru?

Sigurno, mnogo više nego u Hrvatskoj! U Hrvatskoj je više od 80 posto katolika, a u Francuskoj ih je manje od 60 posto. Mnogi se katolici ne osjećaju dijelom Katoličke crkve. Shvaćanje u Francuskoj je sljedeće: kada je riječ o vjeri, ona mora biti smještena u privatni prostor, privatne sfere i ona ne smije imati utjecaja na društveni život. Kada biskupi zauzmu neki stav koji se odnosi na društveni život, takvi se stavovi negativno komentiraju i prema njima se odnosi neprijateljski. Ta negativna sekularizacija ima veliki utjecaj i odvaja ono što je javno od onog što je privatno. Vjeru

smještaju u privatnu sferu koja ne bi smjela niti trebala imati utjecaja na društveni život.

Koliku uistinu važnost u francuskim i europskim razmjerima ima Međunarodno vojno hodočašće u Lourdes?

Ne znam za Europu, ali za Francusku mogu reći da to nije tako važan događaj kao što je bio prije pedeset godina. Poimanja vjere kao privatne stvari svakako je utjecalo na ovakvo shvaćanje. Francuskom društvu je draga da postoji vojno hodočašće i takva tradicija, ali ništa više od toga. Imamo jednu mudru izreku: "Volimo crkvenu glazbu, ali ne volimo riječi".

Kako gledate na hrvatsku prisutnost u Lourdesu?

Hrvatsku prisutnost vidim kao Božji znak koji upućuje na važnost Lurda i utjecaj koji ima na druge zemlje koje su se nedavno oslobostile totalitarnih režima. Hrvatska je za nas znak da Duh Božji djeluje i ostaje živ unatoč totalitarnom režimu. To je jedan znak za Europu, za naše zapadno društvo koje nije osjetilo što je totalitarni komunistički režim. Mi živimo u jednom drugom totalitarnom režimu, režimu ideje - misli koja je zatrovala ideju i poimanje čovjeka. To je jedan znak nade za nas. To je onaj "bijeli konj" iz Apokalipse. On je pobijedio i pobijedit će opet. A taj "bijeli konj" jest Isus Krist koji pobijeđuje. Ako smo vjerni Božjoj riječi, ako smo vjerni obitelji, i onda kada je cijelo društvo protiv nas, Crkva će živjeti zauvijek.

Kad si vojnik, već se tada pripremaš za misiju i cijeli život ulazeš u tu misiju. Izabireš ono što voliš i to radiš s Ljubavlju. Negdje u mentalnom sklopu te misije dodiruju se svećenički poziv i vojna služba.

Kako gledate na prisutnost francuskih vojnika u mirovnim misijama (ISAF, NATO, UN) i što je u srži vaših poruka vojnicima koji se ondje nalaze?

To je plemenita misija iz dva razloga. Prvi je da smo ljudi i moramo biti solidarni sa svim ljudima, moramo biti solidarni s ljudskim životima. Ako je mir u našoj kući, ne bi se trebali oglušiti na nemir u susjedstvu. I drugi razlog je, Francuska ima univerzalnu ulogu koja je dio njezina identiteta, da pomaže narodima doći do slobode. ■

Učenici donijeli čestitke za pripadnike 18. HRVCON-a

Učenici 4.d OŠ "Dobriše Cesarić" 16. prosinca posjetili su vojarnu "123. brigade HV" u Požegi. Razlog posjeta učenika je predaja božićnih i novogodišnjih čestitki zapovjedniku vojarne pukovniku Ivici Pejakoviću. Čestitke koje su učenici izradili su namijenjene pripadnicima 18. hrvatskog kontingenta koji se nalaze u Afganistanu.

Dolaskom u vojarnu "123 brigade HV" učenici su nazočili podizanju zastave. Nakon toga su bili u ulozi vojnika te im je pokazano kako se radi jutarnja smotra. Potom su obišli kapelicu, spomen-sobu, teretanu, središte za temeljnu obuku gdje su mogli vidjeti vojničku spavaonicu i dnevni boravak. Najzanimljiviji dio obilaska za učenike je uslijedio prije predaje čestitki, a to je bila kratka vožnja vozilima LOV IVECO i HMMWV M1151 ili popularnije zvan Hamer. Oba vozila su namijenjena za obuku u SzOIDL-u, a ista koriste hrvatski vojnici u Afganistanu.

M. TRNOKOP

Završetak Tečaja za ovlaštene osobe Obalne straže RH

U Pomorskoj bazi Lora 15. prosinca obilježen je završetak 4. naraštaja Tečaja za stjecanje statusa ovlaštene osobe Obalne straže RH, koji je uspješno završilo 30 polaznika. Tečaj je proveden u organizaciji Središta za obuku HRM-a i u suradnji sa Zapovjedništvom HRM-a i Obalnom stražom. Tečaj u trajanju 10 tijedana, kroz 330 nastavnih sati vodilo je 30 predavača iz institucija čije su aktivnosti vezane uz more, kao što su Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva, i ruralnog razvoja, Ministarstvo kulture, Ministarstvo zaštite okoliša, pro-stormog uređenja i graditeljstva, Hrvatski hidrografski institut, Pravni fakultet u Splitu, Pravni fakultet u Rijeci, Pomorski fakultet u Splitu, Tehnički fakultet u Rijeci, Sveučilišni studijski centar za studije mora u Splitu i dr. U dosadašnja četiri provedena tečaja, ukupno je 106 pripadnika Obalne straže steklo ovlasti za postupanje na moru u skladu sa Zakonom o Obalnoj straži RH.

OJI

Tečaj rukovatelja sredstava klase V

U Središtu za obuku i doktrinu logistike Zapovjedništva za potporu od 19. rujna do 16. prosinca proveden je Tečaj rukovatelja sredstava klase V. Svrha je obuke ospozobljavanje rukovatelja Ubs-a u provedbi zadaća skladištenja i održavanja pričuve ubojnih sredstava, te usvajanje, ponavljanje i proširenje potrebnih teorijskih znanja i vještina iz područja poznavanja sredstava klase V te skladištenja, čuvanja, prevoženja, rukovanja i održavanja pričuve sredstava klase V. Tijekom tečaja 22 polaznika su ospozobljeni u izradi potrebne dokumentacije (elaborata, tehničkih postupaka, SOP-ova i izvješća), pri provedbi zadaća

skladištenja, čuvanja i održavanja zaliha sredstava klase V. Teoretski dio tečaja proveden je kabinetu UBS-a SzOIDL-a, dok je praktični dio održan u vojnoskladišnom kompleksu "Barutane" gdje su polaznici upoznati s pregledom streljiva, skladišta i objekata. Na kraju tečaja proveden je završni ispit, a polaznicima koji su ga uspješno svladali dodijeljene su diplome o položenom stručnom ispitom. Na završnom ispitnom sudjelovalo je i sedam pripadnika OSRH-a s dugogodišnjim iskustvom u radu s UBS-om koji su tijekom studenoga u SzOIDL-u prošli Tečaj osvježenja u trajanju pet dana.

M. TRNOKOP

Međunarodni susret pričuvnih časnika

U sklopu obilježavanja 20. godišnjice formiranja Hrvatskog časničkog zbora Grada Pule i Hrvatskog časničkog zbora Istarske županije te božićnih i novogodišnjih blagdana 16. i 17. prosinca održan je međunarodni susret pričuvnih časnika iz četiriju prijateljskih zemalja. S obzirom na dugogodišnju uspješnu suradnju s pričuvnim časnicima iz Slovenije, Italije, Austrije i Švicarske, s velikim su se zadovoljstvom odazvali pozivu. Time su dali obol ovoj

jubilarnoj obljetnici. Na čelu izaslanstava bili su mahom umirovljeni viši časnici. Razgovaralo se o problematiki ovakvih udruga, kao i o neiskoristivosti njihovih vojnih znanja koja se mogu prenijeti civilnom sektoru. Okupljanje je završeno natjecateljskim ogledom u gađanju pištoljima 9 mm. Pobjednici su natjecanja članovi HČZ-a Grada Pule: 1. mjesto Damir Pentek. 2. mjesto Ivan Prelesnik, a 3. mjesto je pripalo Antonu Borini.

B. RUŽIĆ

Završetak preduputne obuke

U Središtu za obuku i doktrinu logistike od 7. studenog do 16. prosinca provedena je preduputna obuka pripadnika 19. NEP-a i 7. GOMLT-a. U sklopu 19. kontingenta, u misiji ISAF u Afganistan početkom ožujka bit će upućeno 14 pripadnika operativno-mentor-skog tima (OMLT) iz funkcionalnog područja logistike te 22 pripadnika nacionalnog elementa potpore (NEP). U skladu s NATO-ovim konceptom logističke potpore, za uskladivanje poslova i postupaka u multinacionalnom okruženju, svaka zemlja formira Nacionalni element potpore (NEP). Hrvatski NEP ima ključnu ulogu u osiguranju pravodobne, kontinuirane i zahtijevane logističke i zdravstvene potpore pripadnicima HRVCON-a u operaciji ISAF.

Garnizonski OMLT, u kojem će uz pripadnike Zapovjedništva za potporu sudjelovati i pripadnici GS OSRH-a, HKoV-a, HRZ-a i PZO-a te HRM-a aktivno će sudjelovati u mentoriranju, obučavanju i osposobljavanju pripadnika Afganistske vojske (ANA) u logističkim dužnostima kao što su operativno-planski poslovi, personalni poslovi, obuka i osposobljavanje, sigurnost, logistika, financije, održavanje i izgradnja infrastruk-

ture, veza i telekomunikacija te sanitetsko osiguranje. Veći dio preduputne obuke proveden je u Središtu za obuku i doktrinu logistike u Požegi, a jedan dio obuke proveden je na vojnim poligonima u Gašincima i Slunju. Na kraju obuke, od 12. do 15. prosinca, u skladu s konceptom sustava spremnosti postrojbi kopnene vojske provedeno je ocjenjivanje sastavnica ZzP-a 19. HRVCON te je utvrđeno da je postrojba spremna za upućivanje u mirovnu operaciju ISAF. M. TRNOKOP

Godišnji sastanak Dočasničkog zbora OSRH

U Hrvatskom vojnom učilištu "Petar Zrinski" 15. prosinca održan je Godišnji radni sastanak Dočasničkog zbora OSRH za 2011. godinu. Sastanak je otvorio zamjenik načelnika GS OSRH-a za operacije, kontraadmiral Zdenko Smičić. Upoznao je nazočne s budućim aktivnostima i smjerom razvoja OSRH-a

s naglaskom izrade zakonskih i podzakonskih akata u kojima svoj doprinos moraju dati i prvi dočasnici. Istaknuo je važnost mjesta i uloge prvih dočasnika u postrojbama koji moraju biti potpora zapovjednicima u obuci na svim razinama te svojim primjerom i prepoznatljivošću pokazati puni profesionala-

lizam među dočasnicima i vojnicima u postrojbama OSRH-a. Aktivnosti u dalnjem dijelu sastanka vodio je o.d.prvog dočasnika OSRH-a, časnički namjesnik Mario Mateljić sa suradnicima. U cijelodnevnom je radu sudjelovalo 39 dočasnika i to prvi dočasnici samostalne bojne i više iz svih grana OSRH-a te dočasnici, predstavnici uprava GS-a. Raspravljalo se o najvažnijim temama koje su u području rada prvih dočasnika a težište je bilo na pojedinačnoj obuci u 2011. godini u postrojbama OSRH-a, stanje provedbe Tečaja za razvoj temeljnih sposobnosti vođenja u 2011.godini te stanje dočasničkog lanca potpore. U popodnevnom radu sastanku su se pridružili i časnici, predstavnici Uprave za personalne poslove i Uprave za operativne poslove i obuku GS OSRH-a koji su održali prezentacije i otvorili raspravu o temama koje su važne za daljnji rad i razvoj Dočasničkog zbora OSRH. OJI

Napisala i snimila Marija ČIČAK

Poboljšanje europskih obrambenih sposobnosti i razumijevanje budućih obrambenih potreba EU-a moguće je ostvariti integracijom danas fragmentiranih nacionalnih obrambenih sustava i sveobuhvatnim i sustavnim pristupom europskoj sigurnosti te promoviranjem suradnje zemalja članica Unije, zajključak je svih sudionika seminara

Seminar o "udruživanju i razmjeni" OBRAMBENIH SPOSOBNOSTI

U Središtu za sigurnosnu suradnju u RACVIAC-u 8. je prosinca održan seminar na temu: "Bolje upravljanje obrambenim resursima – 'udruživanje i razmjena' kao pametna obrana". Seminar je okupio više od 25 sudionika, vojnih i civilnih osoba iz sustava obrambenog planiranja, politike i nabave iz Albanije, Hrvatske, Makedonije, Mađarske, Crne Gore, Slovenije i Srbije, kao i predstavnike Europske obrambene agencije (European Defence Agency – EDA).

Seminar je organiziran kao nastavak aktivnosti provedene u travnju ove godine u Crnoj Gori, u suorganizaciji RACVIAC-a i crnogorskog ministarstva obrane, na kojoj se, na razini čelnih ljudi uprava za nabavu ministarstava obrane zemalja iz regije, raspravljalo o problemima nabave u vremenu ekonomsko-financijske krize te drastičnih smanjenja obrambenih proračuna. Svrlja ovog jednodnevног seminara bila je predstaviti EU koncept "udruživanja i razmjene" obrambenih resursa (pooling and sharing) te sudionike upoznati s nekim praktičnim rješenjima njegove primjene i mogućim budućim projektima. Seminar je otvorio Dragan Lozančić, ravnatelj Uprave za obrambenu politiku MORH-a, istaknuvši da zemlje jugistočne Europe, iako nemaju tradiciju udruživanja i razmjene obrambenih resursa, mogu ovaj koncept iskoristiti kao alat za buduću intenzivniju obrambenu suradnju.

Seminar je započeo izlaganjem Phillipa Rutz, projektnog časnika za udruživanje

Seminar je otvorio Dragan Lozančić, ravnatelj Uprave za obrambenu politiku MORH-a, istaknuvši da zemlje jugistočne Europe, iako nemaju tradiciju udruživanja i razmjene obrambenih resursa, mogu ovaj koncept iskoristiti kao alat za buduću intenzivniju obrambenu suradnju

i razmjenu u Europskoj obrambenoj agenciji, o konceptu "udruživanja i razmjene" općenito te o utjecaju ekonomske krize na obrambene proračune zemalja EU. Phillip Rutz je naglasio da je ekonomska kriza izazvala ukupno smanjenje troškova za obranu u 26 zemalja članica EDA-e više od 4 posto od 2008. do 2010. godine. Potom je predstavio neke inicijative "udruživanja i razmjene" koje je Europska obrambena agencija do sada identificirala. Program obuke helikopterskih posada, pomorski nadzor, satelitska komunikacijska oprema, poljske bolnice u operacijama, dopuna zrakoplova gorivom u zraku, vojne satelitske komunikacije, obuka pilota itd samo su neki projekti koji bi zemljama Europske unije pridonijeli znatnoj uštedi resursa i jačanju vojnih sposobnosti. U nastavku seminara na temu

razvoja novih multinacionalnih inicijativa za razvoj sposobnosti u središnjoj Europi govorio je Atilla Demko, načelnik Službe za obrambo planiranje Ministarstva obrane Republike Mađarske. Osnovna zamisao tih inicijativa jest razvoj zajedničkih projekata "udruživanjem i dijeljenjem" obrambenih sposobnosti, u potpori poboljšanja postojećih obrambenih kapaciteta te jačanja europske vojne suradnje i potpore ukupnom razvoju Zajedničke sigurnosne i obrambene politike (Common Security and Defence Policy - CSDP). Erik Kopač s Ljubljanskog sveučilišta dao je sudionicima široku sliku ovog načina obrambene suradnje, predstavljajući također i NATO-ov koncept Pametne obrane. U svom izlaganju Dragan Lozančić se osvrnuo i na temeljne preduvjete potrebne za realizaciju koncepta "udruživanja i razmjene", naglasivši da je na praktičnoj razini, uz generalni okvir i utvrđene standarde, nužna i politička volja. ■

Polaznici Tečaja za visoke dočasnike OS Slovenije posjetili HVU

Polaznici Tečaja za visoke dočasnike OS Republike Slovenije 14. su prosinca posjetili Hrvatsko vojno učilište "Petar Zrinski". Svrha je posjeta bila upoznavanje s ustrojem i programima izobrazbe na Učilištu, s naglaskom na Visoku dočasničku izobrazbu.

Dočasnike iz Slovenije predvodio je voditelj Tečaja za visoke dočasnike, stožerni narednik Peter Nedelko. Slovenske je dočasničke primio obnašatelj dužnosti ravnatelja HVU-a brigadni general Slaven Zdilar. Prezentaciju o HVU održao je prvi dočasnik HVU-a, časnički namjesnik Ivan Cestarić. Prikaz sustava izobrazbe dočasnika u OSRH održao je prvi dočasnik Dočasničke škole, časnički namjesnik Roman Karl, a voditelj Visoke dočasničke izobrazbe, časnički namjesnik Tihomir Klasnić upoznao je kolege iz Slovenije s funkcioniranjem i programom Visoke dočasničke izobrazbe.

Na kraju posjeta gostima iz Slovenije priređen je obilazak Učilišta i grada Zagreba.

Z. LOVAŠEN

Snimka Marija SEVER

Tečaj Osnove operacija potpore miru

U Obučnom središtu za međunarodne vojne operacije u Raketu od 12. do 16. prosinca prvi se put održavao tečaj Osnove operacija potpore miru. Tečaj je trajao pet dana, provodio se na engleskom jeziku, a

na njemu je sudjelovalo pet polaznika iz Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, jedan polaznik iz Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, dva polaznika iz Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva, četiri polaznika iz Ministarstva financija – Carinske uprave te dest polaznika iz Ministarstva obrane.

Tečaj Osnove operacija potpore miru razvijen je 2009. u Obučnom središtu za međunarodne vojne operacije, a njime je predviđeno održavanje četiri tečaja godišnje u skladu s konceptom obuke za međunarodne vojne operacije. To je prvi tečaj koji moraju završiti svi kandidati

da bi mogli sudjelovati u međunarodnim vojnim operacijama. Svrha je tečaja pružanje temeljnih znanja i vještina časnicima i dočasnicima za provedbu zadaća u operacijama potpore miru te djelatnicima drugih ministarstava za upoznavanje rada u MVO. Tečaj omogućava razumijevanje doktrine mirovnih operacija, taktika, tehnika i postupaka koji se u njima primjenjuju te pruža uvid u mirovne operacije UN-a i NATO-a na taktičkoj razini. Nakon uspješno završenog tečaja, polaznici će biti upoznati s radom u međunarodnom okružju mirovnih operacija i imat će osigurana osnovna znanja i preduvjete za rad i boravak u MVO.

OJI

Sportska natjecanja za 20. godina HVU-a

U povodu obilježavanja 20. godišnjice Hrvatskog vojnog učilišta na sportskim terenima u vojarni "Petar Zrinski" su od 5. do 12. prosinca održana sportska natjecanja u kojima su sudjelovali pojedinci i ekipe iz raznih ustrojbenih cjelina smještenih u vojarni. Natjecanja su održana u četiri discipline (mali nogomet, košarka, stolni tenis, badminton), a sudjelovalo je oko 100 djelatnika.

Za organizaciju i provedbu natjecanja bili su zaduženi kinezolozi HVU-a, koji su svojim stručnim radom uvelike pridonijeli da natjecanja prođu iznimno uspješno. Tu činjenicu potvrdio je i o.d. ravnatelja HVU-a brigadni general Slaven Zdilar, koji je na završnoj svečanosti 13. prosinca u Časničkom domu čestitao i

Snimio Tomislav BRANDT

uručio nagrade najboljima. Istaknuvši psihofizičku spremnost kao temelj za uspješnu vojničku karijeru, Zdilar je istaknuo da je u OSRH potrebno uspostaviti još više sportskih sekcija i organiziranih natjecanja.

D.V.

POKUSNA PLOVIDBA ŠESTOG SAN ANTONIA

Šesti desantno-transportni brod klase San Antonio, USS San Diego (LPD-22) uspješno je završio primopredajnu pokusnu plovidbu uoči dostave američkoj ratnoj mornarici koja se očekuje potkraj godine.

Kao i prethodne desantne brodove klase San Antonio, najveće istisnine 25 000 tona, duljine 208,50 metara, širine 31,9 metara, gaza 7 metara, pokretat će četiri Colt-Pielstick dizelska motora, postizat će brzinu od 22 čvora, a imat će 708 m³ korisnog prostora za prijevoz tereta i 2323 m³ korisnog prostora za prijevoz vozila. Bit će osiguran smještaj za 493 člana posade te za više od 700 vojnika koji bi sudjelovali u desantnim operacijama. Brodovi klase San Antonio zamjenit će ukupno 41 zastarjeli desantni brod, a namjera je da budu u službi sljedećih 40 godina.

Trenutačno se u različitim fazama gradnje nalaze još četiri broda iz klase dok je za posljednje, još uvjek neimenovano plovilo LPD-27 naručen materijal s iznimno dugim rokom dostave.

M. PTIĆ GRŽELJ

JAPAN ODABRAO F-35?

Sredinom prosinca 2011. japanski je tisk objavio da je japansko ministarstvo obrane predložilo japanskom vijeću sigurnosti nabavu novog višenamjenskog borbenog aviona zadnje, pete generacije. Prema tom prijedlogu pobjednik bi njihova nacionalnog tzv. F-X natječaja bio Lockheed Martinov borbeni avion F-35 Lightning II. Uz to, japanski tisk navodi da bi Japan u slučaju nacionalnog konsenzusa oko ovog odabira mogao krenuti u nabavu 40 aviona F-35, odnosno pretpostavlja se da cijena te nabave mogla biti oko 8 milijardi američkih dolara.

Iako se zasad ne navodi o kojoj je inačici Lightninga riječ, pretpostavlja se da bi to mogao biti F-35A odnosno CTOL (conventional take off and landing) inačica, iako određene procjene idu u smjeru mornaričke inačice F-35C zbog njezinih mogućnosti djelovanja po ciljevima na površini mora.

Temeljni motiv pokretanja japanskog F-X natječaja je prije svega zamjena postojeće flote zastarjelih borbenih aviona F-4EJ Phantom II (Kai). Kao njegovi nasljednici u uži su izbor ušli borbeni avioni F-35 Lightning II, F/A-18E/F Super Hornet Block II te Eurofighter Typhoon II. Pretpostavlja se da su uz taktično-tehničke odlike F-35 pri donošenju odluke o odabiru vrlo važne i mogućnosti za uključenje japanske industrije u proizvodnju aviona, odnosno druge mogućnosti za japansko gospodarstvo koje donosi odabir Lockheed Martinova aviona.

I. SKENDEROVIC

Foto: Avion Protection

AKTIVNI OBRAMBENI SUSTAV

Njemačke tvrtke Rheinmetall Defence i ADS GmbH razvile su i potkraj studenoga javnosti prikazale novi aktivni sustav obrane ADS za oklopna vozila. Sustav se sastoji od senzora, računala i pirotehničkih elemenata koji fizički uništavaju nadolazeći projektil. Sustav je javno predstavljen stvarnim prikazom djelovanja na poligonu Unterlues na sjeveru Njemačke. Tom je prigodom jedan oklopni transporter Fuchs 1 A8 6x6 opremljen ADS-om te je tegljen čeličnom sajalom brzinom od 20 km/h. Bočno, na udaljenosti od 18 metara postavljen je ručni raketni bacač koji je aktiviran kad se vozilo našlo u rav-

Foto: Rheinmetall Defence

nini bacača. Senzori sustava ADS otkrili su napad, identificirali ga kao prijetnju te pokrenuli sustav za uništenje prijetnje. Sekundarni udar nastao uništenjem projektila neposredno uz vozilo nije bio dovoljno jak da probije oklop, a nije uspio

ni znatnije oštetiti vozilo. Demonstracija je pokazala djelotvornost sustava te mogućnost da se njime opremaju i starija vozila te im se tako poveća sposobnost preživljavanja na modernom bojištu.

M. PETROVIĆ

19

BRD 376/377 / 23. PROSINCA 2011.

HRVATSKI
Vojnik

NOVA NARUDŽBA MASKI AVON M50

Američko je ministarstvo obrane s tvrtkom Avon Protection sklopilo ugovor o dostavi 100 000 zaštitnih maski Avon M50 Joint Service General Purpose Mask (JSGPM) vrijedan oko 19 milijuna dolara, s rokom dostave tijekom 2012. Avon Protection je dosad američkom OS-u dostavio više od 600 000 tih maski koje polagano zamjenjuju stariji model, M40. Avon M50 omogućava veću udobnost nošenja i bolju zaštitu korisnika. Zbog boljeg dizajna maska M50 nudi šire vidno polje, mogućnost opremanja raznim vizirima, kao što su zatamnjeni (za jako sunce) ili zeleni koji osigurava zaštitu očiju od lasera. U masku se može postaviti i poseban dodatak na koji se postave nosači za dioptrijske leće pa je tako riješen i problem korisnika koji nose naočale za korekciju vida.

M. PETROVIĆ

Foto: AVX

Tijekom prosinca 2011. objavljeno je da su američko ministarstvo obrane i Američka vojska otpočeli sa zajedničkim radom na novom projektu razvoja višenamjenskog helikoptera nove generacije, u sklopu programa Future Vertical Lift (FVL). Cilj tog razvojnog projekta, koji u ovoj fazi nosi naziv Joint Multi Role (JMR), je dizajn, proizvodnja te dostava helikoptera koji će prije svega odlikovati nova napredna avionika, elektronika, veći dolet, veća maksimalna brzina, veće operativne visine leta, viša razina

POKRENUT PROGRAM JMR

balističke zaštite, odnosno preživljavanja na bojištu te fleksibilni i cijenom prihvatljivi sustav održavanja. Uz ministarstvo obrane i Američku vojsku kao nositelje u razvojni projekt su uključeni i američka Obalna straža, Zapovjedništvo za specijalne operacije te NASA (National Aeronautics and Space Administration).

Tako se između ostalog najavljuje da bi JMR imao krstareću brzinu od minimalno 300 km/h, maksimalni dolet veći od 800 km uz borbeni dolet od 424 km, te odlične odlike rada u uvjetima visokih temperatura odnosno velikih nadmorskih visina. Uz to, JMR trebao bi imati mogućnost da se njime upravlja i bez ljud-

ske posade odnosno pomoći zemaljske kontrolne postaje. Planira se izrada više tehnoloških demonstratora, što bi trebalo započeti tijekom 2013., dok bi prvi probni letovi mogli započeti tijekom 2017. godine. JMR bi bio platforma za razvoj helikoptera za transport ljudi i opreme, za medicinsku evakuaciju, traganje i spašavanje, elektroničko djelovanje, te kao naoružani izvidnički helikopter odnosno kao helikopter za protuoklopnu, protupodmorničku i borbu protiv površinskih plovila. Time bi se stvorilo tehnološko polazište za zamjenu postojećih helikoptera Blackhawk/Seahawk odnosno Apache.

I. SKENDEROVIC

MODERNIZACIJA FREGATA KLASE ANZAC

Sedam fregata klase Anzac australske ratne mornarice priključit će se prvom brodu u klasi u temeljitoj modernizaciji protubrodske raketne obrane (ASMD - anti-ship missile defence ASMD) koju obavlja korporacija BAE Systems, omogućavajući pritom istodobni napad na više različitih ciljeva. Završetak modernizacije predviđen je do 2017.

Ukupni troškovi projekta modernizacije prelaze 650 milijuna američkih dolara te

uključuju sredstva upotrijebljena u modernizaciji HMAS Pertha. Ona je uspješno završena ranije ove godine a nakon provedenih opsežnih ispitivanja u lipnju odobrena je operativna uporaba sustava kao i plovila.

Trenutačno, fregate klase Anzac mogu pratiti i uništiti tek jedan cilj. Novi sustav omogućava istodobnu identifikaciju, praćenje i navođenje projektila do višestrukih ciljeva. Uz BAE Systems, australska tvrtka CEA Technologies višestruko je pridonи-

jela razvoju sustava. Preostalu dogradnju sustava te radove na integraciji provest će programski savez ANZAC (ANZAC Ship Integrated Materiel Support Program Alliance) koji čine kompanije SAAB Systems, BAE Systems i DMO (Defence Materiel Organisation).

M. PTIĆ GRŽELJ

Foto: Rheinmetall Defence

Njemačka je tvrtka Rheinmetall Defence potkraj studenoga Švedskoj dostavila prvi inženjerijski stroj Kodiak AEV 3 S. Riječ je o oklopnom vozilu za borbenu potporu načinjenom na podvozu tenka Leopard 2. Kodiak je borbeni inženjerijski sustav pokreтан motorom snage 1100 kW koji osigurava dobru mobilnost

KODIAK ZA ŠVEDSKU

i visoku razinu zaštite posade. Opremljen je radnim alatom za kopanje, dozerskim nožem na prednjem dijelu vozila (koji se može zamijeniti protuminskim plugom) te s dva devettonска vitla. Za samoobranu ima daljinski upravljanu paljbenu stanicu te bacače dimnih granata. Posada ima tri člana, a moguć je i rad sa samo dva člana posade. Posada za vožnju i rad ima šest kamera koje osiguravaju panoramski pogled oko vozila. Posada tijekom obavljanja zadaća ne mora izlaziti iz vozila. Uz odgovarajuću dodatnu opremu Kodiak se može rabiti za probijanje prolaza kroz minsko polje. Osim za vojne može se rabiti i za civilne zadaće kod npr. prirodnih ili tehnoloških katastrofa. Inače, Švedska je 2008. naručila šest Kodiaka.

M. PETROVIĆ

NOVA INDIJSKA NARUDŽBA HAWKOVA AJT

Potkraj studenoga indijsko ratno zrakoplovstvo je zatražilo odobrenje nabavke dodatnih 20 komada naprednog BAE Systemsova školsko-borbenog aviona Hawk AJT (Advanced Jet Trainer) te dodatne količine zamjenskih dijelova odnosno materijala za opsluživanje aviona. Nakon prvog ugovora kojim je tijekom 2004. Indija naručila 66 aviona, a potom druge narudžbe 57 aviona u jesen 2010., ovo je treća narudžba Hawkova i prateće opreme.

Hawk AJT je poznat i pod oznakom Hawk Mk 132 i smatra se jednom od najnaprednijih inačica tog mlaznog škol-

sko-borbenog aviona, koji se u operativnoj uporabi nalazi od 1974., kada je poletio pod nazivom Hawker-Siddeley Hawk. Uz prva 24 aviona Hawk AJT koji su sklopljeni u Velikoj Britaniji, svi ostali su sklapani u Indiji odnosno u tvrtki Hindustan Aeronautics Limited (HAL). Novim avionima koji su tijekom 2008. počeli ulaziti u operativnu uporabu, Indija je opremila svoje ratno zrakoplovstvo i ratnu mornaricu, a sklopljenim ugovorima za njih je osigurala logističku potporu za sljedećih trideset godina.

I. SKENDEROVIC

KRŠTENJE NJEMAČKOG TYPEA 212A

Sredinom studenog krštena je peta konvencionalna podmornica u njemačkom brodogradilištu Howaldtswerke-Deutsche Werft GmbH (HDW), dio kompanije ThyssenKrupp Marine Systems, pod imenom U 35. Nova je podmornica ujedno i prva iz druge serije Type 212A koje se grade za potrebe njemačke ratne mornarice.

Ugovor o gradnji, opremanju i dostavi dviju novih podmornica druge serije potписан je u rujnu 2006. s njemačkim Uredom za vojnu tehnologiju i nabavu. Gradnja podmornica odvija se na dva mesta, HDW-ovim jedinicama u Kielu te Emder Werft- und Dockbetrieben u Emdenu.

Dvije dodatne jedinice u velikoj će se mjeri podudarati s podmornicama prve serije. Jednako tako, opremljene su provjerениm zračnoneovisnim propulzijskim sustavom prve serije. Da bi se ispunili novi operativni scenariji druge serije podmornica, a pritom uzimajući u obzir

Foto: Bundeswehr
konstantan tehnološki napredak, obavljene su sljedeće modifikacije:

- integracija komunikacijskog sustava za NCW (Network Centric Warfare);
- instalacija integriranog njemačkog sonara te sustava zapovijedanja i nadzora;
- zamjena bočnog sonara površinskom lateralnom antenom;
- zamjena jednog periskopa optroničkim jarbolom;
- opremanje preklopnim jarbolom s

tegljenom antenom-plutačom čime se omogućava komunikacija s podmornicama na velikim dubinama;

- integracija sustava namijenjena specijalnim snagama;
- tropikalizacija čime se omogućava operativnost diljem svijeta.

Nije poznat datum ulaska nove, pete podmornice u operativnu uporabu njemačke ratne mornarice.

M. PTIĆ GRŽELJ

Vozilo FED je zanimljiv razvojni projekt čija je svrha stvoriti novu generaciju lakih višenamjenskih vojnih vozila koji će uz moderne konstrukcijske odlike znatno smanjiti potrošnju goriva

ŠTEDLJIVI FED

Novi koncept, nove tehnologije - to su riječi kojima bi se ponajbolje mogao opisati projekt FED. FED je kratica od Fuel Efficient Ground Vehicle Demonstrator, odnosno demonstratorsko vozilo sa smanjenom potrošnjom goriva. Cilj je FED-a stvoriti ne samo novo vozilo već i novi pristup izradi vozila.

Taj cilj je sličan cilju koji su sebi zadali proizvođači s područja civilnih vozila - načiniti vozilo koje će trošiti što manje po prijeđenom kilometru i kilovatu dostavljene snage. No taj je cilj kod vojnih vozila ipak malo teži ostvariti. Naime, vojna se vozila konstruiraju

s namjerom da pruže što bolju zaštitu (kod borbenih vozila) ili što veću nosivost (kod logističkih vozila). Dosad je potrošnja goriva kod vojnih vozila bila sekundarno pitanje.

Ali, i to se promijenilo. Porast cijene naftе, sve veća globalna nesigurnost u opskribi nagnali su sve potrošače goriva da osmisle načine za njegovu što veću uštedu.

Odgovor automobilske industrije bio je razvoj novih generacija vozila koja proširuju postojeću tehnologiju vozila pogonjenih motorom s unutarnjim izgaranjem. Postoji nekoliko fronta na kojima

konstruktori i znanstvenici nastoje postići bolje rezultate, odnosno manju potrošnju goriva.

Jedan od pristupa koji je trenutačno osobito popularan kod proizvođača civilnih vozila jest smanjenje mase. Formula je jednostavna, polazi od postavke da manja masa znači manje potrebne snage da se vozilo pokrene, manje snage znači i manja potrošnja goriva. No pitanje je može li taj pristup kod vojnih oklopnih vozila, zbog velike važnosti oklopne zaštite kod tog tipa vozila, dati potreban rezultat. Unatoč poteškoćama konstruktori se ne predaju

FED Alpha

- dužina 5 m
- širina 2,2 m
- visina 2 m, visina je dodatno prilagodljiva
- najveća masa 6930 kg
- nosivost 1305 kg
- FED Alpha se može prevoziti transportnim letjelicama C-130, CH-47, CH-53, MV-22. Pokreće ga redni četverocilindarski turbodi-zelski motor Cummins s 200 KS, radne zapremnine 4,5 litara

pa i u takvim uvjetima nastoje osigurati što manju masu kod vozila kod kojih je masa pokazatelj temeljne funkcije - zaštite posade.

Veća ekonomičnost

Program FED počeo je, na neki način, u proljeće 2006. Tada je iz Ureda ministra obrane SAD-a pokrenuta inicijativa kojom je trebalo integrirati funkcionalno i organizacijski razne aktivnosti koje

su se bavile načinima uštede energije. Osnovana je radna skupina koja je analizirala zatećeno stanje i predložila aktivnosti potrebne za buduća poboljšanja i veće uštede energije kroz cijeli obrambeni sustav.

Jedan od 20 prijedloga za smanjenje potrošnje goriva unutar američkog ministarstva obrane bio je i program FED. Program je od 2008. u proračunskom planu istraživačkog i razvojnog središta američke kopnene vojske TARDEC, (kratica od Tank Automotive Research, Development and Engineering Center) smještenom u Warrenu, savezna država Michigan.

Razlog za pokretanje programa vrlo je jasan, gorivo je druga po veličini opskrbna stavka (prva je voda) koja se dostavlja vojnicima na terenu. Možebitno olakšavanje tog tereta bio bi važan logistički i operativni napredak.

Nakon uspješnog istraživačkog i razvojnog procesa osmišljen je, konstruiran i načinjen prototip pod imenom FED Alpha koji je nastao u suradnji

FED Bravo

U sklopu programa FED razvija se i drugo vozilo, B inačica, poznato pod imenom FED Bravo. U njegovu razvoju sudjeluju TARDEC i tvrtka World Technical Services Inc. (WTSI). Prema dosad objavljenim podacima FED B se također razvija u suradnji vladinih agencija, komercijalnog sektora i akademске zajednice. Cilj je i B izvedenice vozila postići znatno smanjenje potrošnje goriva te razviti tehnologije koje to mogu postići. Nakon što tehnologije razvijene u sklopu programa FED Bravo prođu procjenu i budu označene kao iskoristive, moći će se uporabiti i na drugim vojnim platformama da poprave djelotvornost i postignu veću uštedu goriva. U trenutku nastajanja teksta FED Bravo još nije predstavljen javnosti tako da je ilustracija samo orijentacijske naravi i ne mora značiti da će vozilo u konačnici upravo tako izgledati. Tvrta WTSI je 14. prosinca 2011. objavila da je dovršila i dostavila prvi prototip vozila američkoj kopnenoj vojsci na daljnja testiranja. FED Bravo ima paralelni hibridni dizelski električni pogonski sustav s dodatnim baterijama za električni pogon.

akademske zajednice, tvrtke Ricardo, TARDEC-a i tvrtke Alcoa.

FED Alpha je vozilo otplikite u klasi Humveea, dolazi kao oklopjeno višenamjensko vozilo s naprednim oklopnim elementima načinjenim u tvrtki Alcoa od posebne aluminijске slitine oznake 2040 koja se dosad još nije rabilna na vozilima. Glavni dio na kojem je

primijenjena ta nova slitina je podnica vozila koja treba štititi posadu vozila od mina. Drugi važan dio je oklopna kabina koja je izravno pričvršćena na podvozje. Takvim se pričvršćivanjem postiže eliminacija nekih dijelova što izravno utječe na smanjenje konačne mase vozila. Pažljivim je dizajnom smanjen i broj dijelova što također utječe na masu ali i čvrstoću karoserije. Manji dijelovi potrebni u konstrukciji su dobrim dijelom također načinjeni od aluminijске slitine što pridonosi smanjenju mase vozila.

FED Alpha je dugačka 5 metara, široka 2,2 i visoka 2 metra, a visina je dodatno prilagodljiva. Najveća masa vozila je 6930 kg, a nosivost je 1305 kg. FED Alpha se može prevoziti transportnim letjelicama C-130, CH-47, CH-53, MV-22. Pokuće ga redni četverocilindarski turbodizelski motor Cummins s 200 KS, radne zapremnine 4,5 litara koji je posebno prilagođen u sklopu programa FED.

Bolje odlike

Prikazani model FED Alpha dizajniran je s jednom očitom namjerom - iz dostupnog izvući što više. To se vidi po kotačima koji su postavljeni u same kutove podvozja, s malim prevjesima što rezultira dobrim odnosom ukupne dužine i međuosovinskog rastojanja. Konstrukcija karoserije ima naglašeno

protuminska svojstva, donji i gornji dio putničke školjke su postavljeni pod kutom, zakošeno, da bi se maksimizirala oklopna zaštita te povećala mogućnost rikošeta dolazećih projektila. Prednji se par vrata otvara prema naprijed, a stražnji prema natrag tako da potpuno otvorena vrata čine dodatni oklopni zaklon i omogućavaju lagan i brz ulazak i izlazak iz vozila.

Prostor oko kotača formiran je tako da u slučaju nailaska na minu udarni val eksplozije usmjeri dalje od vozila i zaštititi putničku kapsulu. Prednji i bočni prozori na vratima promišljeno su dizajnirani da bi pružili što bolju preglednost i zadržali što višu razinu zaštite.

Pogonski sustav počiva na modernom turbodizelskom motoru Cummins s 200 KS koji je posebno prilagođen što većoj djelotvornosti i manjoj potrošnji. Motor je optimiziran za uporabu goriva JP-8. Transmisija je automatska sa šest brzina, proizvod tvrtke Aisin. Neki dijelovi motora kao što su diferencijal i transmisija tretirani su posebnim premazima tvrtke RAM Chemical. Funkcija tih premaza je smanjiti trenje mehaničkih komponenti te povećati stupanj iskoristivosti cijelog motora i pogonskog sustava.

U FED Alpha je ugrađen i inovativan integrirani elektropokretač i elektrogenerator Kollmorgen ISG. Nakon pokretanja motora uređaj nastavlja proizvoditi

električnu energiju, instalirana snaga jest 30 kW, za potrebe vozila i ostala trošila koja se instaliraju u njega.

Da se smanje gubici, neka su trošila skinuta s remena koji uzima snagu s radilice i pokreće pomoćne uredjaje. Ti su uredjaji prebačeni na električni pogon jer su konstruktori zaključili da ne moraju stalno raditi pa nema potrebe da stalno budu povezani remenom s radilicom i kontinuirano uzimaju snagu. Kad zatrebaju, pokreću se električnom energijom. Konstruktori tako planiraju smanjiti tzv. parazitske gubitke te poboljšati djelotvornost motora. Osim toga, s obzirom na to da više ne ovise o mehaničkom pogonu s radilice, već o električnoj energiji, mogu se ukloniti s motora i postaviti na neko pogodnije mjesto u vozilu.

Konstruktori navode da se tako smanjuje masa vozila za oko 70 kg, a uporaba napredne tehnologije tvrtke Kollmorgen omogućava iskoristivost elektrogeneratora od oko 90 posto, što je još jedan element povećanja djelotvornosti cijelog motora i smanjenja potrošnje.

Primjena LED tehnologije kod glavnih, pozicijskih te pomoćnih i taktičkih svjet-

tala također znatno pridonosi smanjenju potrošnje energije. FED tako rabi sustav Truck-Lite koji je američko ministarstvo obrane odobrilo za uporabu na kamionima i borbenim platformama. LED svjetla povećavaju radni vijek i smanjuju potrošnju svjetlosnog sklopa.

Poboljšane gume

Otpor koji tijekom vožnje stvaraju gume također je područje na kojem je moguće ostvariti poboljšanja. Ako je manji otpor kotrljanja, smanjiće se i energija potrebna za vožnju te količina potrošena goriva. Smanjivanje otpora koji tijekom vožnje stvara guma izravno djeluje na djelotvorniju potrošnju goriva.

Zato su na FED postavljene štedljive gume smanjena otpora Goodyear Custom Compound Low Rolling Resistance dimenzija 335/65R22.5. Poboljšana konstrukcija i prilagođeni materijali te gume omogućavaju smanjenje potrošnje od oko 7,8 posto u odnosu na standarnu vojnu gumu istih dimenzija.

Posada sjedi na novim naprednim sjedalima Cobra Blast Attenuating Seats tvrtke Global Seating Systems. Sjedalo ima sustav amortizacije i omogućava

upijanje dijela energije eksplozije te tako smanjuje ozljede putnika u slučaju eksplozije mine ispod vozila.

Jedna od zanimljivih novosti primijenjenih na FED-u jest inteligentna papučica gasa koja nadzire ono što korisnik radi te signalizira ako se pritiska prečesto i presnažno. Sustav omogućava vozaču pronalazak najboljeg položaja i tako osigurava najveću moguću ekonomičnost. Konstruktori smatraju da je taj sustav koji komunicira s vozačem važan jer čak i najnapredniji i najdjelotvorniji sustav za uštedu goriva neće ostvariti puni učinak ako vozač ne pazi i ima "tešku nogu" kojom pritišće papučicu gasa i kad ne treba.

FED je opremljen i naprednim kočnicama koje su preuzete iz automobilskog sporta. Te kočnice omogućavaju sigurno zaustavljanje, bolji nadzor i doziranje sile te zbog primjene naprednih materijala imaju duži radni vijek.

Vozilo FED u konstrukciji osim naprednih slitina aluminija ima zastupljene i moderne kompozite od ugljikovih vlakana koji se rabe kao bočni unutarnji paneli te omogućavaju malu masu i dobra mehanička svojstva. Na vozilo su instalirani i solarni paneli za dodatnu opskrbu električnom energijom. ■

SAD je 6. veljače 2007. najavio stvaranje ujedinjenog vojnog zapovjedništva za Afriku (AFRICOM), koje je započelo s radom 1. listopada 2008. i pokriva sve afričke zemlje osim Egipta

AMERIČKO ZAPOVJEDNIŠTVO ZA AFRIKU (AFRICOM)

Afrika uopće nije bila uključena u američku vojnu strukturu do 1952., kada je nekoliko zemalja sjeverne Afrike dodano pod zonu odgovornosti američkog Zapovjedništva za Europu (EUCOM) zbog europskih povijesnih veza s Afrikom. Ostatak kontinenta je i dalje ostao izvan zone američke odgovornosti do 1960. kada je Hladni rat pojačao strahove zbog sovjetskog utjecaja na novoosamostaljene afričke države. Ministarstvo obrane je tada podredilo supsaharsku Afriku Zapovjedništvu za Atlantik (LANTCOM), dok je sjeverna Afrika ostala u zoni odgovornosti EUCOM-a. Zone odgovornosti su ponovo razmotrene 1962. i odgovornost za supsaharsku Afriku prenesena je novootvorenom Udarnom zapovjedništvu (STRICOM) koje je bilo odgovorno za operacije na Srednjem

istoku, supsaharskoj Africi i južnoj Aziji. STRICOM 1971. postaje Zapovjedništvo za spremnost (REDCOM), a supsaharska Afrika se izdvaja iz područja zapovijedanja sve do 1983.

Nakon raspada Sovjetskog Saveza, većina američkih političara smatrala je da daljnja uloga oružanih snaga na kontinentu mora biti minimalna. Ministarstvo obrane je 1995. dalo svoj pogled na Afriku u američkoj strategiji za supsaharsku Afriku, procjenjujući da u konačnici, vidi vrlo malo tradicionalnih strateških interesa u Africi. Međutim, tri godine poslije, 1998. došlo je do terorističkih napada na dva američka veleposlanstva, u Keniji i Tanzaniji, što se smatra prekretnicom američke strateške politike prema regiji.

Administracija predsjednika Busha donijela je 2002. godine Strategiju na-

cionalne sigurnosti koja navodi potrebu usmjerenijeg pristupa afričkom kontinentu: "U Africi, obećanja i mogućnosti sjede uz bok bolestima, ratu i strahovitom siromaštvu. Ovo ugrožava osnovne vrijednosti SAD-a - održavanje ljudskog digniteta i naš strateški prioritet - borbu protiv globalnog terora." Da bi odgovorili na ove izazove, dokument navodi da se američka sigurnosna strategija mora usredotočiti na izgradnju lokalne sigurnosti i obaveštajnih kapaciteta bilateralnim angažiranjem i koalicijom voljnih. Strategija nacionalne sigurnosti iz 2006. godine otisla je korak dalje i definira Afriku kao kontinent "visokog prioriteta" prepoznajući da njihova sigurnost ovisi o partnerstvu s Afrikancima da bi se ojačale krvne i nefunkcionirajuće države, a nadzirana područja se stavila pod nadzor demokracija.

Politički sukobi i nestabilnost dijela Afrike uzrokovali su ljudsku patnju i zaustavili ekonomski, društveni i politički razvoj. Iako se broj sukoba smanjio posljednjih nekoliko godina, kontinent je dom velikom broju UN-ovih i mirovnih operacija Afričke unije. Afričke vojske daju brojne postrojbe za mirovne misije, ali unatoč spremnosti da sudjeluju u ovim operacijama, nedostaje im sposobnost zapovijedanja i nadzora, obuke i opreme, kao i logistički kapaciteti kojima bi mogli osigurati održivost svojih snaga na terenu. Zbog situacije u Africi velik broj međunarodnih aktera, uključujući i SAD donirali su znatna sredstava za razvoj afričkih sigurnosnih snaga. Godine 2004. G8 je predstavio *Global Peace Operations Initiative* (GPOI), petogodišnji multilateralni program obuke 75 000 pripadnika afričkih postrojbi do 2010.

Stoga je američki Kongres 2006. godine autorizirao izradu studije o stvaranju novog vojnog zapovjedništva za Afriku kako bi se konsolidirale trenutačne operacije i aktivnosti na kontinentu pod jednim zapovjedništvom i promicali američki nacionalni sigurnosni ciljevi u Africi i vodama oko nje. SAD je 6. veljače 2007. najavio stvaranje ujedinjenog vojnog zapovjedništva za Afriku (AFRICOM), koje je započelo s radom 1. listopada 2008. i pokriva sve afričke zemlje osim Egipta.

Vizija ministra obrane bila je da AFRICOM promiče američke strateške ciljeve radeći s afričkim zemljama i regionalnim organizacijama u svrhu jačanja regionalne stabilnosti i sigurnosti ojačanjim sigurnosnim kapacitetima i vojnom profesionalizacijom. AFRICOM je, pokaže li se za tim potreba, ovlašten provoditi i vojne operacije u svrhu odvraćanja agresije i kao odgovor na krize.

Zapovjedništvo AFRICOM-a djeluje u Stuttgartu, u Njemačkoj. AFRICOM tijekom prve faze djelovanja nema vojne snage na terenu, već će se oslanjati na mali

tim CENTCOM-a smješten u Džibutiju gdje se nalaze Združene namjenske snage (Combined Joint Task Force - Horn of Africa /CJTF - HOA) u kampu Lemonnier.

Combined Joint Task Force: Rog Afrike (CJTF-HOA)

CJTF-HOA osnovalo je u listopadu 2002. američko Središnje zapovjedništvo (CENTCOM) u svrhu "otkrivanja, remećenja i pobjede nad transnacionalnim terorističkim skupinama i skupinama iz regije" i osiguravanja barem minimalne fizičke nazočnosti u afričkoj regiji. CJTF-HOA popunjeno je s 2000 do 2500 vojnika i civila koji pokrivaju operativno područje Džibutija, Etiopije, Eritreje, Kenije, Sejšela, Somalije i Sudana, kao i obalne vode Crvenog mora, Adenskog zaljeva i Indijskog oceana. Područje interesa širi se na Burundi, Čad, Komorsko otočje, DR Kongo, Madagaskar, Mauricijus, Mozambik, Ruandu, Tanzaniiju, Ugandu i Jemen.

Otprilike pola zaposlenika CJTF-a su pričuvnici kojima je ključna zadaća obuka regionalnih sigurnosnih snaga u protuterorizmu i drugim područjima vojnog profesionalizma, služe kao savjetnici u mirovnim operacijama i nadgledaju i podupiru humanitarne napore. Iako je CENTCOM i dalje primarno odgovoran za pomorske operacije protiv pirata u vodama oko Roga Afrike, CJTF-HOA pruža potporu mornaričkim snagama

zemalja u regiji od kojih rijetke imaju kapacitete za oceanska djelovanja.

Namjenske snage su tako pružile vojnu asistenciju i obuku uganskim Oružanim snagama koje su sudjelovale u mirovnoj misiji AU-a u Somaliji (AMISOM) ili u borbama protiv pobunjenika skupine Božja vojska otpora te su dale zračne snage za prijevoz humanitarnih sredstava u Etiopiju i sjevernu Keniju. Snage su također uključene u civilno-vojne operacije "osvajanja srca i duša" lokalnog stanovništva nizom zadaća, npr. kopaju bunare, grade i popravljaju škole, bolnice i ceste i dio su šire misije borbe protiv ponovnog buđenja transnacionalnog terorizma.

Zadaće AFRICOM-a

Ministarstvo obrane provodi niz aktivnosti u Africi u potpori američkih nacionalnih interesa. Operativne aktivnosti osim humanitarnih operacija uključuju i održavanje mira, borbu protiv narkotika, namatanje sankcija, razminiranje, neborbene evakuacije i pomorske operacije presretanja i borbu protiv piratstva.

Godine 2002. ministarstvo vanjskih poslova SAD-a započelo je s programom Pan-Sahel Initiative (PSI) u svrhu povećanja granične sigurnosti i kapaciteta za protuterorističku borbu zemalja zapadne Afrike: Malija, Čada, Nigera i Mauritanijske. Program je nastavljen 2005. i proširen na program Trans Sahara Counter-Terrorism Partnership

Američki vojnici pomazuju obuci domaćim vojnicima u bazi Hastings, Sierra Leone

Ugandski vojnik na američkoj fregati USS Samuel B. Roberts (FFG 58) uvježbava ukravljivanje u brzi presrećački čamac u sklopu protupiratskih operacija

usmjeren na poboljšavanje individualnih državnih i regionalnih kapaciteta za borbu protiv terorističkih organizacija, sprečavanje novačenja i obuke novih boraca, posebno među mladima i ruralnim siromašnim stanovništvom te u borbi protiv utočišta za lokalne i strane terorističke skupine.

Stvaranjem AFRICOM-a partnerstvo je preimenovano u Operaciju Enduring Freedom - Trans Sahara (EFTS) te s partnerima iz Alžira, Burkine Faso, Čada, Malija, Mauritanijske, Maroka, Nigera, Nigerije, Senegala i Tunisa surađuje u području obaveštajnih izvora, C2 sustava, logistike, nadzora granica i provođenja združenih operacija protiv terorističkih skupina.

Sigurnosna pomoć

Ponekad SAD provodi suradnju s afričkim regionalnim organizacijama poput Afričke unije (AU) i Economic Community of West African States (ECOWAS odnosno **Ekonomска zajednica zapadnoafričkih država**).

Američka vojska podupire stvaranje i razvoj African Union's African Standby Force (ASF), multinacionalnih mirovnih snaga ustrojenih od regionalnih brigada organiziranih putem kontinentalnih regionalnih ekonomskih zajednica. ASF bi trebao imati na raspolaganju 15 000 do 20 000 "mirovnjaka". Amerika podupire i provedbu reforme sigurnosnog sektora u DR Kongu, Liberiji i Sudanu, a ponekad također daje savjetnike za mirovne

operacije na kontinentu poput onih u Sudunu i Somaliji. Provode i brojne bilateralne i multilateralne združene vježbe s afričkim vojskama programima poput Joint Combined Exchange Training (JCET). Sve ove aktivnosti se provode pod nadzorom AFRICOM-a.

Afričko središte za sigurnosne studije (ACSS) stvoreno je 1999. kao jedno od pet regionalnih središta za strateške studije. Provodi brojne akademске aktivnosti za afričke, američke i europske vojne i civilne stručnjake usmjerene na promicanje dobre vladavine i demokratskih vrijednosti u borbi protiv ideoološke potpore terorizmu i ojačavanju regionalne suradnje i kooperacije afričkih obrambenih i sigurnosnih sektora. ACSS je smješten u Washingtonu, ali ima urede u Dakaru, Senegalu, Egiptu. Pod Ministarstvom obrane 2004. aktiviran je i afrički Clearinghouse, po modelu onoga stvorenog za JI Europu i Južni Kavkaz. Afrički Claearinghouse pruža platformu za maksimiziranje ograničenih resursa, sinkroniziranje sigurnosne asistencije i izbjegavanja duplicitiranja.

Djelovanje u Africi

SAD nastoji povećati ekonomske odnose sa supsaharskom Afrikom pa se tako gospodarska razmjena povećala za tri puta od godine 1990. Godine 2000. Clintonova je administracija usvojila sveobuhvatni program američke trgovачke i ulagačke politike za kontinent, detaljno

SAD poseban naglasak stavlja na provođenje informacijskih operacija u Africi u svrhu uporabe dobivenih podataka za poboljšanje sigurnosnog okružja i borbu protiv ekstremističkih ideologija. Timovi uglavnom rade putem američkih veleposlanstva u Africi. Informacijske aktivnosti uključuju inicijative poput web stranice Maghrebia.com i AFRICOM-ov Operation Objective Voice (OOV), međuagencijski napor za borbu protiv širenja ekstremističkih poruka.

izložen u African Growth and Opportunity aktu (AGOA). Danas Afrika izvozi gotovo istu količinu nafte u SAD kao i Bliski Istok. Nigerija je najveći američki dobavljač nafte i peti u ukupnom svjetskom poretku. Zbog političke i sigurnosne nestabilnosti u delti Nigera periodično se smanjivala dostave nafte i do 25 posto, što je utjecalo na svjetske cijene nafte.

Godine 2006. u svom obraćanju naciji predsjednik Bush je izjavio da planira do 2025. naći zamjenu za 75 posto nafte koju SAD trenutačno uvozi s Bliskog istoka i tako potvrdio stav iz 2002. da je potrebno ojačati američku energetsku sigurnost i podijeliti prosperitet globalne ekonomije radeći sa saveznicima, trgovačkim partnerima i proizvođačima energije da bi se proširili izvori i vrste globalnih energetskih zaliha, posebno u zapadnoj hemisferi, Africi, središnjoj Aziji i Kaspijskoj regiji.

Bez obzira na nestabilnosti u delti Nigera i drugim područjima gdje se crpi nafta, ostaje i mogućnost crpljenja nafte iz izvora u Gvinejskom zaljevu, zbog čega analitičari procjenjuju da bi Afrika do 2015. mogla biti izvoznik 25 posto cijelokupne nafte u SAD.

Afrička obala, posebno uz Gvineju i Adanski zaljev kao i zapadna obala Indijskog oceana, često je mjesto ilegalnog ribarenja, trgovine, piratstva. Nemoćnost afričkih vlada da upravljaju vodama u regiji omogućila je kriminalnim skupinama intenziviranje trgovine

Američka vojna strategija ni u jednoj afričkoj zemlji ne vidi izravnu prijetnju za svoju sigurnost te AFRICOM nije usmjerena na pripremu za vođenje ofenzivnih operacija u području djelovanja, nego na razvoj kapaciteta u partnerskim afričkim zemljama. Američka vojska u Africi provodi brojne projekte usmjerene na povećavanje sposobnosti afričkih oružanih snaga u pružanju sigurnosti i stabilitetu svojim zemljama, ali i regiji u cijelosti, da bi promicali načela demokracije, poštivanja ljudskih prava i vladavine prava.

Ijudima, drogama i oružjem, a pomorski trgovački putovi i proizvodnja nafte na pučini izloženi su piratima, otmicama i sabotažama. Posljedično je i Američka ratna mornarica povećala prisutnost u afričkim obalnim morima, sa zadaćom osiguranja pomorskih putova u zaljevima Adena, Omana, Arpaskom moru, Crvenom moru i Indijskom oceanu. Godine 2005. SAD je usvojio nacionalnu sigurnosnu strategiju za pomorsku sigurnost, prema kojoj je glavni nacionalni prioritet sloboda plovidbe te su odlučili financirati i ulagati u afričke inicijative poboljšanja granica i obalnih straža.

Rastući problem u regiji je i trgovina narkoticima u zapadnoj Africi. UN-ov Ured za droge (Office on Drugs and

Crime - UNODC) izvjestio je da gotovo 1/3 ukupnih droga koje se konzumiraju u Europi, dolazi preko Afrike.

Oružani sukobi i nasilnički ekstremizam

U Africi su se u posljednjih 20 godina vodili brojni međudržavni ratovi, o čemu svjedoči članak u *Economistu* od 3. listopada 1998., pod nazivom "A Continent goes to war" koji opisuje situaciju u Africi: "...najveća prijetnja Africi danas dolazi iz rata... rat je obuzeo kontinent od Roga Afrike do Namibije. Gotovo trećina od 42 zemlje supersaharske Afrike uvučena je u međunarodni ili građanski rat... najmanje ih 13 ima postrojbe u ratovima u 'susjedstvu'. Drugim zemljama haraju razbojničke skupine i naoružani kriminalci."

Regionalni sukobi mogu nastati zbog niza razloga, uključujući slabo vladanje, vanjsku agresiju, zahtjeve za teritorijem, unutarnje pobune, plemenske sukobe te etničke i vjerske mržnje. Ako se s njima ne uhvati u koštar, ovi različiti uzroci vode do iste posljedice - nefunkcionirajućih država, humanitarnih kriza i nenadziranih područja koja mogu postati utočišta za teroriste. Ministarstvo vanjskih poslova SAD-a identificiralo je nefunkcionirajuće države kao "akutni rizik" za američku nacionalnu sigurnost.

Uz to, slabe su države sigurna utočišta za teroriste, te postoje brojni dokazi da terorističke skupine mogu profitirati od ograničenih kapaciteta državnih administracija i sigurnosnih institucija, posebno kada su usred sukoba. Posebno područje zabrinutosti su "nenadzirana područja" definirana kao "fizička ili nefizička područja u kojima ne postoje državni kapacitet nadzora ili politička volja da se nadzor nametne." Ministarstvo obrane istaknulo je potrebu da radi s afričkim vladama da bi se suzbile prijetnje. U svjedočenju pred Kongresom, zapovjednik AFRICOM-a, general Ward, napravio je veznicu između prijetnji koje dolaze od terorističkih skupina i regionalnih sukoba navodeći da je "nasilnički ekstremizam transnacionalnih terorističkih organizacija glavni izvor regionalne nestabilnosti." ■

Pružanje pomoći civilnom stanovništvu važan je dio napora za stabiliziranje i poboljšanje životnih uvjeta u regiji

Propašću Marshallove posredničke misije Kineski građanski rat je ušao u završnu fazu. Od ljeta 1948. komunistička armija nizom ofenziva zauzima teritorij Kine a u listopadu 1949. proglašava Narodnu Republiku Kinu

KINA 1945. - 1949. (II. DIJ)

Komunistička vojska ulazi u Peking, koji je postao glavnim gradom NR Kine

U siječnju 1947. Marshallova je posrednička misija definitivno propala. Njegovim odlaskom završen je jedini ozbiljan pokušaj vanjske medijacije. U trenutku kad je Kuomintang nadzirao najveći dio Kine, Čang Kai-šek je preko američkog veleposlanika sugerirao pregovore, no Mao je odbio predloženo

tražeći vraćanje na crt u razdvajanja iz siječnja 1946. Naglo napredovanje nacionalista na sjeverna područja je razvuklo njihovu armiju i vezalo je uz velike gradove i cestovne komunikacije, zbog čega je u proljeće 1947. njihova ofenziva izgubila dah. Istodobno je američka vojna pomoć umjesto u ratne svrhe, od-

lazila u privatne džepove kuomintanških vojnih zapovjednika i političkih moćnika a zabilježeni su i slučajevi prodaje oružja suprotnoj strani.

Bitka kod Suchowa

Važan potez komunista u pridobivanju široke potpore stanovništva je bila opsežna agrarna reforma koja se od listopada 1947. provodila na područjima pod njihovim nadzorom. Reformom je 100 milijuna seljaka dobilo obradivu zemlju što je stvorilo veliku ljudsku i gospodarsku osnovu za ratovanje i trajno vezalo simpatije malih zemljoposjednika za Mao Zedonga. Nakon dugog razdoblja inicijative kuomintanških snaga, u srpnju 1948. je komunistička armija krenula u protunapad i do jeseni zauzela gotovo cijeli sjeveroistok Kine. Prijelomna bitka se dogodila početkom prosinca kod strateški važnog grada Suchowa (Xuzhou) koji je važno prometno središte između gradova Pekinga i Nankinga prema jugu i rijeci Yangce. S obje strane angažirano je oko miliyun vojnika.

Nakon trijumfa kod Suchowa pobjeda komunista u građanskom ratu je postala pitanje vremena. Crvena je armija dosegnula vrhunac moći s četiri milijuna vojnika znatno bolje opremljenih i obučenih nego na početku rata, u čijem vođenju su najvažniju ulogu imali generali Zhu De i Lin Biao. Pred napredovanjem komunističke armije kuomintanske postrojbe često ostaju odsječene u gradovima gdje se stapanju s lokalnim stanovništvom i potpuno nestaju. U siječnju 1949. komunisti bez borbe zauzimaju gradove Peking i Tientsin nakon čega su nastavili prodirati prema

jugu. Nakon niza poraza Čang Kai-šek je podnio ostavku na mjesto predsjednika te ga je formalno zamijenio dotadašnji potpredsjednik Li Tsung Jen, dok je Čang i dalje iz sjene upravljao kuomintanškom Kinom.

Završna ofenziva

U travnju 1949. je počela završna ofenziva komunista, pokrenuta unatoč bojaznim od američke intervencije u slučaju kuomintanškog poraza. Maova armija prelazi rijeku Yangce, napreduje na jug prema središnjoj Kini te potkraj travnja zauzima glavni grad Nanking. U Pekingu - koji je proglašen novim glavnim gradom - je tijekom rujna održana sjednica Narodnog savjeta Kine na kojoj je formirana nova vlada a 1. listopada je proglašena Narodna Republika Kina. Tijekom listopada zauzeta je južna provincija Kanton (Guangdong), a idućeg mjeseca i provincija Chungking (Sichuan) na jugozapadnom dijelu zemlje. Do kraja studenog komunističke postrojbe ulaze u sve južne provincije, a lokalne vlasti su u više provincija same priznale novu središnju vladu.

Početkom prosinca komunističke snage su počele opsadu posljednjeg uporišta Kuomintanga u kontinentalnoj Kini - grada Chengdua poznatog po vojnoj akademiji, čijom obranom je zapovijedao izravno Kai-šek. Naposljetku je 10. prosinca pred nadirućom Crvenom armijom Čang Kai-šek avionom evakuiran na otok Tajvan. Ondje je prebaćena i kuomintanška vlada i nekoliko stotina tisuća vojnika te je Taipei proglašen za privremeni glavni grad, u kojem je 1. travnja 1950. ponovno Kai-šek preuzeo predsjedničke dužnosti.

Međunarodno priznanje

Unatoč porazu Kuomintanga vojne operacije nisu odmah bile u potpunosti završene i tek se zauzimanjem provincije Sichuan cijela kontinentalna Kina našla pod nadzorom komunista. Tijekom 1950. godine Crvena armija je vodila manje operacije za uništenje ostataka kuomintanških snaga s juga zemlje, a tijekom travnja i svibnja zauzima

otok Hainan, odnosno otoče Chu Shan. Međutim, otok Tajvan te otočja neposredno uz kinesko kopno; Quemoi (koji je Crvena armija 1949. neuspješno pokušala zauzeti), Matsu, Tachen, Peng Hu kao i niz manjih otoka ostaju u posjedu nacionalističkih snaga.

SSR je odmah priznao novi režim u Pekingu i pristao na pregovore o povratu Port Arthur i mandžurijske željeznice pod kineski nadzor, dok je diplomatsko

rata. Tako je u lipnju 1950. SAD poslao Sedmu flotu u Tajvanski prolaz, čime je zapravo stavio Tajvan pod svoju zaštitu. Čang je tijekom Korejskog rata planirao invaziju kontinentalne Kine, no Truman je tu mogućnost kategorički odbacio bojeći se širenja sukoba eventualnim ulaskom SSSR-a u rat. Unatoč tome, tajvanski je tjesnac ostao žarišna točka u odnosima dviju zemalja. Tijekom tzv. Prve tajvanske krize u siječnju 1955.

Umorni, poraženi i rezignirani - Čang Kai-šekovi vojnici čekaju na evakuaciju iz Nankinka

priznanje novog pekinškog režima od SAD-a uslijedilo dva desetljeća poslije. Nakon povlačenja iz kontinentalne Kine kuomintanški režim pod starim nazivom Republika Kina je nastavio postojati na Tajvanu svojatajući suverenitet nad cijelom Kinom. Uspostavljanjem odnosa Washingtona i Pekinga, Tajvan je 1971. godine izgubio kinesko mjesto stalne članice Vijeća sigurnosti UN-a koje otad pripada Pekingu.

Krisa se nastavlja

Narodna Republika Kina je smatrala Tajvan svojom provincijom te je kontinuirano prijetila njegovim nasilnim prijajanjem, no invaziju otoka je sprječilo pojačano američko angažiranje u regiji do kojeg dolazi početkom Korejskog

Kina je zauzela otočić Yijiangshan, dok je Tajvan otočje Tachen evakuirao na američki pritisak. Kriza je završena tek u kolovozu. U Drugoj tajvanskoj krizi 1958. je došlo do topničkih sukoba oko otoka Quemoi i Matsu. Posljednju, Treću tajvansku krizu 1995. - 1996. je izazvalo kinesko testiranje projektila, no bez izravnog oružanog sukoba.

Procjene o broju poginulih i umrlih u trećem Kineskom građanskom ratu se penju do dvanaest milijuna ljudi. Pobjeda komunista u Kini je otvorila vrata ideološki srodnim pokretima u istočnoj i jugoistočnoj Aziji, te se u tom smislu većina sukoba vođenih u regiji idućih desetljeća može promatrati kao refleksija ishoda Kineskog građanskog rata. ■

HRVATSKI MEMORIJALNO-DOKUMENTACIJSKI CENTAR DOMOVINSKOG RATA U SURADNJI S HRVATSKIM VOJNIKOM
OBJAVLJUJE AUTENTIČNE DOKUMENTE I MEMOARSKO GRADIVO VEZANO UZ DOMOVINSKI RAT

Dokumentirani zapisi o neistinama protiv Hrvatske tijekom Domovinskog rata (X. dio)

Pošto je u hrvatskim medijima objavljen razgovor dužnosnika na relaciji Zagreb – Vinkovci tijekom Bitke za Vukovar (živi sudsionici neprijateljske protuobavještajne zajednice iz ratnoga razdoblja i danas zadovoljno trljaju ruke jer se u Hrvatskoj i dalje raspravlja o tome je li Vukovar izdan ili ne te frčaju optužbe protiv ratnoga hrvatskoga vodstva), u hrvatskoj javnosti bilo je raznih komentara. Među njima je bilo i podrugljivih tvrdnjki, kao i zaključaka da je istina itekako ružna i jednostavna, ali se namjerno prešuće. Zaista, istina je ružna, ali nije tako jednostavna, upravo zbog toga što je i struktura hrvatske vlasti i zapovjedništva, a posebice izvjestitelja u medijima tada bila složena. Uostalom, i pripadnik "Odeljenja za propagandni rad" - neprijateljske protuobavještajne službe ("Opera") M. Č. je kao svjedok u Haagu (ponedjeljak, 11. studenoga 2002.), na pitanje o tome što su operacije "Labrador" i "Opera" odgovorio: Operacija "Opera" ili pre operativni poduhvat nazvan „Opera“, bio je prirodnji nastavak operacije koja se zvala "Labrador". Ono što se desilo u Zagrebu je bilo to da je uspostavljena snažna mreža među pripadnicima Državne bezbjednosti države Hrvatske i visokih zvaničnika unutar HDZ partije. (...) Glavni oficir koji je bio zadužen za operativnu akciju "Labrador" je bio načelnik odjeljenja bezbjednosti, pukovnik S. R. u Zemunu, dok su operativci Drugog detašmana kontraobavještajne grupe u Zagrebu, prije svega potpukovnik I. S. i major Č. K., bili ljudi koji su držali na vezi suradnike u Zagrebu, znači operativce Službe državne bezbjednosti koji su izvodili ove akcije, odnosno dostavljali izvještaje o svemu što se dešavalo u Zagrebu i u vrhu vlasti Republike Hrvatske.

(...) Operativna akcija "Labrador" dobila je to svoje ime, tajno ime "Labrador", asocirajući na psa koji se zove labrador, psa tragača, jer je ta grupacija suradnika na prostoru Zagreba i u širem regionu, pored ovoga što sam iznio, smjestila na više mjesta eksploziv, naoružanje i sve ono što im je potrebno za izvođenje daljih terorističkih akata na prostoru Zagreba i šire. (preuzeto iz: Haški tribunal VII/29 – suđenje Slobodanu Miloševiću /transkripti/, Fond za humanitarno pravo, Beograd, 2006., 6, 8, 9). Bez obzira na točnost njegova navoda, a s obzirom na strukturu stanovništva i duboke organizacijske i infrastrukturne korijene jugoslavenskih službi u Hrvatskoj, sigurno je da je neprijateljska protuobavještajna djelatnost imala solidne temelje za uspješno djelovanje u hrvatskom javnom prostoru, pa čak i pri samom vrhu hrvatske vlasti.

M. Č. je, kao svjedok optužbe protiv Slobodana Miloševića, iznio niz zanimljivih činjenica i o drugim plasiranim protuobavijestima nastalim obradom zvučnih zapisa. Među njima su i protuobavijesti čiji je svrha bila pripremiti teren za planirano protjerivanje Hrvata s pograničnih područja između Hrvatske i Srbije, te iz Vojvodine, ali i pokušaj da se prikrije djelovanje srpskih ekstremista i hrvatska vlast "prikaže fašističkom" te optuži za poticanje iseljavanja Hrvata iz pojedinih područja radi stvaranja etnički čistih prostora i radi pokušaja Hrvatske da "lažno" optuži Srbiju da protjeruje Hrvate. Jedna od njih je i simulirani razgovor dvojice "visokorangiranih članova jedne političke stranke u Hrvatskoj" u Zagrebu i Iluku, pušten u središnjem dijelu "dnevnika TV Beograd". O tome je M. Č. rekao:

Kao prvo, ja će pomenuti jednu akciju koja je imala za cilj da se hrvatska vlast

prikaže fašističkom, jer se na prostoru Srbije uz granicu sa Republikom Hrvatskom nalazilo dosta hrvatskog življa, znači Hrvata koji su živjeli u Srbiji i koji su svakodnevno bili terorisani od strane dobrovoljačkih jedinica Šešelja, Arkana, i braće Jović iz Pazove. Znači, bacane su im bombe kašikare u dvorišta, u kuće i tako dalje i bili su zastrašivani. Mnogi od njih su bježali u Hrvatsku. I da bi to ispalio da njih niko ne tjera, izvedena je akcija gde je u dnevniku Televizije Beograd, u centralnom djelu dnevnika, puštena informacija, odnosno razgovor između dva čelnika. Jeden čelnik predstavlja se kao čelnik iz Zagreba, a drugi je bio čelnik iz Iloka. Gledao sam taj Dnevnik, po glasovima poznao da su akteri ta dvojica čelnika bili u stvari s jedne strane R. R., a s druge strane potpukovnik I. S. Poznao sam njihove glasove. Čelnik iz Zagreba je dao naredbu čelniku iz Iloka da mobilise kompletno hrvatsko stanovništvo u Srbiji, znači uz granicu sa Republikom Hrvatskom i da se u roku od dva dana svi upute prema Zagrebu. Čelnik iz Iloka u tom razgovoru kaže da je to nemoguće, da će to biti jako teško. (...) To je bila dezinformacija, sastavljen znači unapred razgovor dvojice ljudi aktera "Opere" I. S. i R. R., i razgovor je bio te dvojice ljudi da bi se isceniralo kao stvarnost, kao da su to pravi akteri iz Zagreba i Iloka. (...) Pa svrha, cjela svrha je bila da se stvoriti kod slušateljstva, odnosno kod naroda, pre svega u Srbiji, da je hrvatska vlast fašistička i da želi čisto etničke prostore, znači prostore u kojima će živeti samo Hrvati, odnosno prostore na kojima će živjeti Srbi. (preuzeto iz: Haški tribunal VII/29 – suđenje Slobodanu Miloševiću /transkripti/, Fond za humanitarno pravo, Beograd, 2006., 9-10). ■

PRETPLATI SE NA HRVATSKI VOJNIK UŠTEDI I ODABERI DAR

Poštovani čitatelji!

U želji da vam budemo što dostupniji, a istodobno žečeći nagraditi vašu vjernost, svima zainteresiranim, dosadašnjim i budućim čitateljima koji se do **31. prosinca 2011.** odluće za godišnju pretplatu na časopis **Hrvatski vojnik**, darujemo naše proizvode po vašem izboru.

ZA VAŠU VJERNOST DARUJEMO TRI DVD IZDANJA ILI TRI CD NASLOVA
ILI JEDNU OD KЊIGA MEĐU PONUĐENIM NASLOVIMA:

KNJIGE:

Suvremeno oklopništvo
10 godina sudjelovanja RH u međunarodnim mirovnim misijama
Pozdrav iz Chaghcharana
Hrvatski vojnik u službi zajednice

FOTOMONOGRAFIJE:

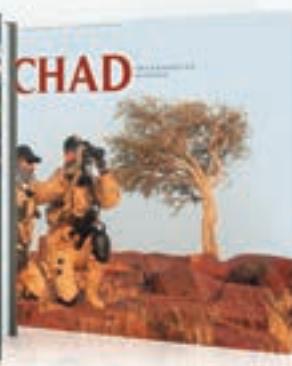
Mirovna operacija CHAD
Vojska pobjednika

DVD IZDANJA:

Krila obuze
Zantimanje Vojni pas
Kadetski bal
Mirovna operacija CHAD
VRO Oluja - 5 minuta za sjećanje
Čuvari svjetskog mira

CD IZDANJA:

Simfonijski puhački orkestar OSRH i klapa HRM "Sv. Juraj" - Domovini s ljubavlju
Simfonijski puhački orkestar OSRH - Hrvatske koračnice
Klapa HRM "Sv. Juraj" - Najbolje od klape

Potrebno nam je dostaviti kopiju uplatnice za godišnju pretplatu s adresom na koju želite da se šalje Hrvatski vojnik i namakom za koju nagradu ste se odlučili na mail: hvojnik@morth.hr ili fax: 01/3784 322

Nagradu za vašu vjernost šaljemo poštom na vašu adresu.

Godišnja pretplata na Hrvatski vojnik je 280 kuna.

BROJ DAROVA JE
OGRANIČEN.
ODLUČI SE JOŠ DANAS!

BIBLIOTEKA

**700 godina klasične glazbe
- Riznica melodije i riječi**
Mozaik knjiga, Zagreb, 2011.

Čak osam CD-a i informativna knjiga otvaraju vrata u čudesan svijet glazbe koja ne zastarijeva. Od crkvenih gregorijanskih korala i srednjovjekovnih trubadura koji su pjevali o udvornoj ljubavi, preko vjerom nadahnutih baroknih majstora Bacha i Händela, klasicističkog virtuoza Mozarta ili tankočutnog romantičara Chopina, pa sve do majstora modernizma poput Debussyja ili Straussa... Sva ova imena, i još mnogo drugih, nalaze se u sveobuhvatnoj kolekciji "700 godina klasične glazbe".

Osam digitalno obrađenih CD-a donosi više od 100 najvećih glazbenih ostvarenja, kao što su "Mjesečeva sonata", "Mala noćna muzika", "Ave Maria", "Na lijepom plavom Dunavu", "Rapsodija u plavom". A jednostavno i jasno pisana knjiga podjednako će biti zanimljiva i početnicima i već iskusnim ljubiteljima glazbe.

Osim raskošnih ilustracija, u knjizi se nalaze biografije skladatelja i opisi različitih razdoblji klasične glazbe koji smještaju djela u povijesno-društveni kontekst, kao i vremenske lente, povijest instrumenata, rječnik glazbenih pojmoveva te još mnogo toga.

Priredila Mirela MENGEsw

FILMOTEKA

Dubrovački prorok - Ruđer Josip Bošković

- hrvatski dokumentarni
- scenarij i režija: Nana Šojlev
- produkcija: HRT
- trajanje: 58 min

Ove se godine u svijetu slavi tristota obljetnica rođenja slavnog dubrovačkog znanstvenika Ruđera Boškovića. Živio je u osamnaestom stoljeću, dobu prosvjetiteljstva koje je iznjedrilo mnoge istaknute osobe na različitim znanstvenim, kulturnim i gospodarskim područjima. Ostvario je izvrsne rezultate u različitim područjima: matematičari, astronomiji, arheologiji, fizici i filozofiji. Bio je i pjesnik, a zahvaljujući svojim diplomatskim misijama proputovao je svijet. Njegovo ime nosi čak jedan krater na Mjesecu. Ruđer je bio jedan od najsvestranijih umova XVIII. stoljeća i nadahnuo mnoge znanstvenike današnjice. Zbog svega toga Dokumentarni program HTV-a potkraj godine predstavlja nam svoj najambicioziji projekt: priču o životnom putu i djelu iznimnog čovjeka i neponovljivog znanstvenika: *Dubrovački prorok - Ruđer Josip Bošković*. Redateljica Nana Šojlev na zanimljiv način prestavlja facinantno učenje ovog znanstvenog velikana, a sve u kontekstu političke, kulturne i znanstvene klime u Europi osamnaestog stoljeća. Film je sniman u Rimu, Milanu, Beču, Parizu, Londonu, Istanbulu, Varšavi, Veneciji, Lucci, Firenci, Paviji, Dubrovniku i Zagrebu... Neki su ljudi snažno obilježili doba u kojem su živjeli, za neke možemo reći da su bili ispred svoga vremena, a neki poput Ruđera svojim djelima komuniciraju i s današnjim vremenom!

Leon RIZMAUL

VREMELPOV

4. siječnja 1992.

Ratna luka Lora u hrvatskim rukama

Uvečer 4. siječnja 1992. posljednji pripadnici JNA napustili su svoje jako uporište na području Splita – ratnu luku Lora, jedan od najvećih simbola moći bivše jugomornarice. Posljednji oficiri i vojnici iz Lore isplovili su trgovačkim brodovima "Sveti Stefan" i "Alba," te vojnim transportnim brodom "PO 91" kojim je prije nekoliko dana iz Bara, Visa i Lastova dovezeno 250 tona oružja i streljiva, koje je trebalo vratiti hrvatskoj Teritorijalnoj obrani. Bio je to jedan od uvjeta iz prije potpisanih sporazuma u Žitniću o iseljavanju i odlasku pripadnika Jugoslavenske armije iz Splita. Ostale obveze odnosile su se na razminiranje vojarne u Žrnovnici i ratne luke Lora te podmirivanje komunalnih dugova. Napuštanje Lore posljedica je poraza Jugoslavenske ratne mornarice sredinom studenog 1991. kada je general Kadrijević zapovjedio napad na Split. Tom prilikom jugomornaricu je dočekao neočekivan napad sa Šolte koji je oštetio razarač "Split". Ratna flota bila je prisiljena povući se prema jugu, međutim ondje ih je dočekala još jača topnička paljba s Korčule i Pelješca. U pomoć je pristiglo i Jugoslavensko ratno zrakoplovstvo, ali uzalud. Na kraju su dva manja broda potopljena, osam ih je oštećeno, a srušena su i tri borbena zrakoplova. U rukama jugovojiske ostala je još samo ratna luka Lora, ali bez ratnih brodova. No i ona se uskoro morala evakuirati. Objekte u Lori preuzele su postrojbe Hrvatske ratne mornarice, koje su morale preuzeti i zadaću razminiranja. Objekti u Lori bili su građevinski ispravni. No mornarički elektronički zavod bio je u cijelosti opljačkan, a preostali vozni park uglavnom uništen. Sve što se moglo odnijeti, odneseno je, a ono što je preostalo, oštećeno je ili uništeno. Lora, nekada oličenje vojničke urednosti, postala je golemo smetlište. Pristaniste u kojim su se vezivale podmornice, raketni čamci, topovnjače, torpedni i ophodni brodovi, jedrilice i školski brod "Galeb" bilo je pusto. Hrvatska zastava u Lori podignuta je na svečanosti sljedećeg dana.

25. prosinca 1977. - umro Charlie Chaplin, američki komičar

26. prosinca 1893. - rođen Mao Zedong, kineski državnik

26. prosinca 1982. - prema časopisu Times, osoba godine – računalo

27. prosinca 1874. - osnovan Hrvatski sokol

28. prosinca 1994. - objavljen plan Z–4

29. prosinca 1992. - uveden zakon o podjeli Hrvatske po županijama

Leon RIZMAUL

Mladen KORADE

Puškostrojnica MG 42

Poslije samo pet godina uporabe u oružanim snagama Trećeg Reicha raspisani je natječaj za nasljednika puškostrojnice MG 34. Imala je visoku cijenu (tadašnjih 327 maraka) i vrijeme izrade po komadu je bilo predugo – 150 radnih sati. Testiranja su izlučila oružje koje je odgovaralo postavljenim zahtjevima – ista djelotvornost kao kod MG 34, ali uz nižu cijenu i veći broj proizvedenih komada u jedinici vremena. Prvobitna oznaka za novu puškostrojnicu je bila MG 39. Uz sitnije preinake inicijalna količina od 1500 komada preimenovanih u MG 39/41 poslana je 1941. u postrojbe na trupna testiranja u ratnim uvjetima. Serijska proizvodnja MG 42 starta 1942., uz cijenu od 250 tadašnjih njemačkih maraka i vrijeme izrade od samo 75 radnih sati. Princip rada nove puškostrojnice je kratko trzanje cijevi potpomognuto povratom plinova, a bravi s dva valjčića.

TT podaci

Kalibar: 8x57 mm
Masa: 11,6 kg
Duljina: 1120 mm
Duljina cijevi: 533 mm
Brzina paljbe: 1000 metaka/min

Puni se s lijeve strane istim redenikom kao i MG 34 (50 ili 250 metaka), ali kod MG 42 zbog novog uvodnika nema potrebe za učvršćivanjem bubnja ili kutije za streljivo sa strojnicom. Cijev je višekutna, što umanjuje habanje i pregrijavanje, a lako i brzo se mijenja kroz vratašca na desnoj strani hladnjaka. Puca s lakog dvonošca koji se po potrebi skida, a može mu se i mijenjati položaj na hladnjaku cijevi (blize ili dalje od strijelca). Uz dvonožac MG 42 može biti postavljen na tronogo postolje Lafette 42 (na slici). Ukupno je do kraja rata proizvedeno više od 400 000 komada,

a poslije rata su se razne inačice u više kalibara proizvodile u 10 zemalja. Mogući razlog uspjeha MG 42 leži u manje poznatom podatku da je ova puškostrojnica konstruirana u tvornici Großfuß AG, specijaliziranoj za izradu metalnih proizvoda tehnikom prešanja čeličnih limova. Nadalje, glavni je konstruktor Ernst Grunow polazio tečaj za rukovatelja puškostrojnica da bi shvatio način uporabe i održavanja oružja. Strojnica je bila popularna i među savezničkim vojnicima. Često su je, ako su se našli u prigodi da ju zarobe, rabili protiv "bijih vlasnika".

Nakladnik: MINISTARSTVO OBRANE RH
SLUŽBA ZA ODNOSE S JAVNOŠĆU I INFORMIRANJE
 Odjel hrvatskih vojnih glasila

Glavni urednik: Željko Stipanović (zeljko.stipanovic@mohr.hr)
Zamjenica glavnog urednika: Vesna Pintarić (vpintar@mohr.hr)
Zamjenik glavnog urednika za internet: Toma Vlašić (toma.vlastic@mohr.hr)
Urednici i novinari: Leida Parlov (leida.parlov@mohr.hr), Domagoj Vlahović (domagoj_vlahovic@yahoo.com), Lada Puljizević (ladapuljizevic@yahoo.com)
Lektorice: Gordana Jelavić, Milenka Pervan Stipić
Urednik fotografije: Tomislav Brandt
Fotografi: Josip Kopi, Davor Kirin
Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik), (zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković, Damir Bebek, Predrag Belušić
Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo, tel: 3784-937
Marketing i financije: Igor Vitanović, tel: 3786-348; fax: 3784-322
Tisk: Vjesnik d.d., Slavonska avenija 4, Zagreb
Naslov uredništva: MORH, Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p. 252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska
<http://www.hrvatski-vojnik.hr>, e-mail: hrvojnik@mohr.hr
Naklada: 5000 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara (EMPA)
 Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo. Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2011.
 Novinarski prilozi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu službeni stav Ministarstva obrane RH.

web info

www.frammuseum.no

Prije nekoliko dana, točnije 14. prosinca, navršeno je i obilježeno sto godina otkad je ljudska nogu napokon stupila na Južni pol. Učinila je to ekspedicija slavnog norveškog istraživača Roalda Amundsena. U povodu toga predstavljamo stranicu norveškog muzeja Fram. Smješten u Oslu, muzej je posvećen norveškim polarnim istraživanjima. Ime je dobio po brodu Fram, konstruiranom baš za polarne ekspedicije, kojim se koristila i Amundsenova družina. Očuvani brod danas je najpoznatiji izložak muzeja. Što se tiče stranice www.frammuseum.no, ona je zaista odlična, što vrijedi i za englesku inačicu. Lijepo izgleda, detaljna je, zanimljiva i s dobro zastupljenom multimedijom. Svakako kliknite!

D. VLAHOVIĆ

www.hrvatski-vojnik.hr